

Jaarstukken 2024
Van collectie naar connectie

INHOUD

JAARSTUKKEN 2024		
	Inleiding	3
1.	Doelstellingen	5
1.1	Collectiebeheer	6
1.2	Publieksbereik	6
1.3	Educatie	7
2.	Informatiefunctie	8
2.1	Gemeentearchief Assen	9
2.2	Rijksarchieven	9
2.3	Provinciaal archief	9
2.4	E-depot	10
2.5	Decentrale overheden en erfgoedpartners	10
2.6	Depotbeheer en acquisitie	11
2.7	Foto- en filmarchief	13
3.	Erfgoedfunctie	16
	Erfgoedfunctie	17
3.1	Online diensten	17
3.2	Social media	17
3.3	Individuele dienstverlening	20
3.4	Educatie	21
3.5	Publieksactiviteiten	21
3.6	Projecten	23
4.	Bestuur en beleid	27
5.	Paragrafen	29
5.1	Bedrijfsvoering	30
5.2	Onderhoud gebouw en terrein	32
5.3	IT	32
5.4	Weerstandsvermogen en risico	33
5.5	Financiering	36
5.6	Verbonden partijen	36
5.7	Rechtmatigheid	37
6.	Jaarrekening	38
6.1	Balans per 31 december 2024	39
6.2	Overzicht van baten en lasten	39
6.3	Resultatenanalyse 2024	40
6.4	Waarderingsgrondslagen	41
6.5	Toelichting op de balansposten	43
6.6	Toelichting overzicht van baten en lasten	49
6.7	Rechtmatigheid	53
7.	Overige gegevens	55
7.1	Voorstel tot bestemming resultaat over 2024	56
7.2	Verklaring algemeen bestuur	56
7.3	Controleverklaring accountant	56
	Controleverklaring Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief 2022	57
8.	Bijlagen	61
	Achterblad	68
	Neem contact op met het Drents Archief	69
	Veel voorkomende begrippen en afkortingen	70

DIPLOMA VAN BEKWAAMHEID
IN
Aandeling der wasch en Strijken

De Commissie, door het Bestuur benoemd, verklaart dat op heden door:

Albertina, Elidia Seerspink

Inleiding

den 9^{en} Mei 1864 te Gieten
d theoretisch en praktisch Examen in het genoemde vak.

en zij mitsdien kan bevoegd geacht worden dit vak te onderwijzen.

DE EXAMEN-COMMISSIE,

Jeltie de Boer
W. W. Scholten-Com
J. G. T. Meyboom

Het Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De gemeenschappelijke regeling (GR) wordt gevormd door het Rijk, de gemeente Assen en (sinds 1 juli 2024) het Waterschap Drents Overijsselse Delta. De activiteiten van het Drents Archief zijn grofweg in twee hoofdtaken onder te verdelen: de informatiefunctie en de erfgoedfunctie. We geven invulling aan onze wettelijke taak door de archieven van onze GR-partners en de provincie Drenthe te beheren. Daarnaast vervullen wij een publieke taak om de schatten aan informatie die wij in onze depots bewaren voor een breed publiek toegankelijk te maken.

Het verslagjaar 2024 is het vierde en laatste jaar van onze Strategische Visie *Van Collectie naar Connectie* waarin we het belang van onze collectie als basis van onze organisatie benadrukken. Vanuit onze collectie maken we connectie met onze omgeving; vanuit de collectie volgt de publieksgerichte erfgoedtaak.

Aan het einde van deze beleidsperiode maken we de balans op. Hebben we binnen de geformuleerde strategie onze speerpunten kunnen uitvoeren en onze ambities kunnen waarmaken? Of hebben we doelstellingen onder invloed van nieuwe (onverwachte) ontwikkelingen moeten bijstellen?

Een onverwachte en ingrijpende ontwikkeling was corona, waar we meteen aan het begin van de meerjarenbeleidsperiode mee te maken kregen. Het Drents Archief moest meerdere keren voor langere tijd de deuren sluiten en medewerkers moesten vanuit huis een nieuwe manier van samenwerken ontdekken. Het maakte ons ook creatief. In plaats van de gebruikelijke fysieke publieksactiviteiten hebben we vol op digitale media ingezet. Ons bereik op sociale media groeide enorm en we introduceerden met succes het medium podcast om het verhaal van Drenthe te vertellen.

Een keerzijde was dat we in 2021 en 2022 nauwelijks leerlingen konden ontvangen voor onze educatieprogramma's. De doelstellingen voor het binnenhalen van leerlingen werden daarmee lang niet gehaald, en zijn nog steeds niet op het niveau van vóór corona.

Aan het begin van de beleidsperiode waren we ook in afwachting van de nieuwe Archiefwet 2021. Anno 2025 is deze nog steeds niet aangenomen en het wordt waarschijnlijk januari 2027 eer deze nieuwe wet in werking treedt. In de nieuwe Archiefwet is de uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's opgenomen. Door het uitstel van de Archiefwet schuift ook de uittreding van het Rijk voortdurend op, wat tot een traag en troebel proces leidt voor RHC's en OCW. Met name voor nieuwe toetreders is dit soms nauwelijks te begrijpen.

Als Drents Archief stelden we ons in deze beleidsperiode ten doel om voor meerdere Drentse gemeenten een e-depotvoorziening te leveren. Dat is gelukt. We hebben gedurende drie jaar een groot aantal succesvolle pilots uitgevoerd met drie gemeenten en de provincie. In 2024 is de pilotfase afgerond en het e-depot opgenomen in de staande organisatie. Aan het eind van 2024 liggen er afspraken met de provincie, het waterschap, diverse gemeenten (binnen en buiten Drenthe) en andere organisaties voor het afnemen van onze e-depot dienstverlening. Hiermee heeft het Drents Archief zich kunnen profileren als archiefexpert en -partner, zoals beoogd in onze strategische visie. Conform de wens van de minister is onze positie in de regio hiermee versterkt.

Corinne Rodenburg

Directeur

A photograph of two women in a library setting, looking at a large open book or document. The woman on the left is wearing a white textured top and a black watch. The woman on the right is wearing a black blazer over a grey t-shirt with a graphic, and has blue nail polish. The background shows a brick building with arched windows.

1. Doelstellingen

De kerndoelen die in onze strategische visie *Van collectie naar connectie* zijn vermeld, vormden in het afgelopen jaar de leidraad voor al onze activiteiten.

1.1 Collectiebeheer

We hebben in het verslagjaar onze collectie verder kunnen uitbreiden met een groot aantal aanwinsten. De diversiteit van deze acquisities geeft aan hoe veelomvattend het verhaal van Drenthe is. Ook onze beeldbank, die inmiddels behoort tot de grotere in Nederland, is opnieuw uitgebreid. Halverwege het jaar hebben we het in 2023 opgestelde acquisitieprofiel geëvalueerd.

Na afsluiting van de e-depot pilots hebben we bij vier organisaties gewerkt aan de voorbereiding op de livegang van onze e-depotvoorziening. In de tweede helft van het jaar is gestart met de e-depotdienstverlening aan onze nieuwe GR-partner Waterschap Drents Overijsselse Delta.

1.2 Publieksbereik

Op basis van de Archiefwet en onze fysieke en digitale collectie faciliteren we de rechtzoekende burger en (wetenschappelijke) onderzoeker in het beantwoorden van hun vragen. Zowel fysiek als online weet men het Drents Archief te vinden. Het bezoek aan onze studiezaal is met 35% toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Ook ons bereik op social media groeit nog steeds en bijzondere data zoals Openbaarheidsdag zien we duidelijk terug in de bezoekersaantallen van onze website en databases.

In 2024 organiseerden we ruim dertig publieksactiviteiten, vaak in samenwerking met andere erfgoedorganisaties, waarbij we ook weer meer deelnemers trokken dan vorig jaar.

Rondleiding in het depot van het Drents Archief

1.3 Educatie

In verband met een vochtprobleem in onze educatieruimte kon deze in de tweede helft van het verslagjaar niet worden gebruikt. Een deel van de groepen is daarom doorgeschoven naar het begin van 2025. Tijd die daarmee vrijkwam is gebruikt voor de (door)ontwikkeling van lesprogramma's en voor het maken van een nieuwe opzet voor onze educatiekelder. Ondanks de beperkingen hebben we onze lesprogramma's aan meer leerlingen kunnen aanbieden dan vorig jaar, onder andere omdat we meer op locatie (van de school) konden uitvoeren.

Voor onze doelstelling met betrekking tot de samenwerking met middelbaar, hoger- en wetenschappelijk onderwijs hebben we in het verslagjaar enkele stagiairs en onderzoekers kunnen plaatsen. Zij hebben werkzaamheden uitgevoerd voor onder andere onze fotocollectie, communicatie, en onderzoeksprojecten naar slavernij en naar de vrouw in Drenthe.

A black and white photograph of a man standing in a wooded area. He is wearing a dark, heavy jacket and trousers, and is holding a shovel. He is standing next to a large, light-colored rock that has a white number '9' painted on it. The background shows bare trees and a forest floor. A semi-transparent text box is overlaid on the image, containing the text '2. Informatiefunctie'.

2. Informatiefunctie

Door het zorgvuldig bewaren en beschikbaar stellen van overheidsinformatie en andere belangrijke informatiebronnen geven wij invulling aan de wettelijke taak en onze informatiefunctie om de archieven van onze partners te beheren. Binnen onze informatiefunctie vallen de volgende onderdelen.

2.1 Gemeentearchief Assen

Overgebrachte archieven van de gemeente Assen worden door het Drents Archief beheerd. De depots voldoen aan de klimaateisen die gelden voor de bewaring van analoge (papieren) archieven. De temperatuur en relatieve luchtvochtigheid worden constant gemonitord. Qua klimaatbeheersing werkten we mee aan een pilot van het Nationaal Archief om op een duurzamere manier invulling te geven aan de klimaatbeheersing. De pilot was dermate succesvol dat met ingang van de nieuwe Archiefregeling (202X) de nieuwe werkwijze zal worden verplicht aan alle beheerders van overgebrachte overheidsarchieven.

Voor het in 2024 beschikbaar stellen van Asser archiefstukken aan burgers, bedrijven en gemeenteambtenaren, beschikt het Drents Archief over een goed uitgeruste Studiezaal. In de regel zijn tijdens openingstijden twee medewerkers aanwezig voor hulp en toezicht. De overgebrachte bouwdoossiers van de gemeente Assen worden op dit moment nabewerkt. De materiële staat van deze dossiers liet te wensen over, evenals de toegankelijkheid.

2.2 Rijksarchieven

Gedurende het verslagjaar is door een kopgroep van drie RHC's, waaronder het Drents Archief, wekelijks overleg gevoerd met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) over de aankomende uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's. In dit overleg worden voorbereidingen gedaan voor de nieuwe GR-teksten, de uittreedregeling, financiële bijdragen en huisvesting.

In februari 2024 is het bestuursconvenant getekend waarmee het Rijk inhoudelijk en financieel betrokken blijft bij het Drents Archief. Daardoor kan het Drents Archief de rijkscollectie in Drenthe blijven beheren en toegankelijk maken en houden voor het publiek.

2.3 Provinciaal archief

Aan het beheer van overgebrachte archiefbescheiden van de provincie Drenthe werd in 2024 uitvoering gegeven door het Drents Archief, onder verantwoordelijkheid van de provinciaal archivaris. Het beheer vindt plaats op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) waarin de onderlinge relaties nader zijn uitgewerkt. In de DVO zijn prestatie-indicatoren vastgesteld. In 2024 is voorbereidend werk gedaan voor de nieuw af te sluiten DVO 2025-2028. In deze DVO vormt het e-depot integraal onderdeel van de dienstverlening.

Het aantal archiefbestanden dat het Drents Archief voor de provincie Drenthe beheert, is in 2024 toegenomen. Het betreft 36 verschillende archiefbestanden met in totaal 38.088 inventarisnummers. De provinciale archiefbescheiden die door het Drents Archief worden beheerd, zijn in het verslagjaar 346 maal aangevraagd door 94 individuele bezoekers. Het opnieuw verpakken van provinciale archiefbestanden die niet aan de eisen voldoen, is in 2024 met verve aangepakt en de opgelopen achterstand is bijna helemaal ingehaald.

2.4 E-depot

In de pilots van het Drentse E-depotproject werd onderzocht hoe het Drents Archief duurzame toegang tot digitale archieven van Drentse overheidsorganisaties kan faciliteren. In 2024 is het e-depot live gegaan. De laatste pilots met de deelnemende gemeenten en de provincie zijn afgerond en de verslagen zijn gepubliceerd op de website.

Daarnaast is er dienstverlening uitgevoerd bij de SWO De Wolden-Hoogeveen, in de vorm van het opstellen van een informatieplattegrond. Het resultaat hiervan is een uitgebreid overzicht van de stand van de informatiehuishouding van de SWO en de uitdagingen die er liggen. En bij de gemeente Assen is een aansluittraject gestart, waarbij gekeken wordt hoe de videotulen vanuit het raadsinformatiesysteem (RIS) in het e-depot overgebracht kunnen worden.

In 2024 zijn twee informatiesessies georganiseerd. Op 23 april was het thema de livegang van het e-depot. Tevens werden de resultaten van de laatste pilotverslagen gepresenteerd en een medewerker van Stadsarchief Amsterdam kwam vertellen over het archief als nutsvoorziening en hoe zij de uitdagingen met de Wet open overheid (Woo) aangegaan zijn. Het was ook de eerste informatiesessie met een panelgesprek, iets wat de toehoorders een geslaagde opzet vonden. De informatiesessie van 3 december ging over tooling en techniek, waarbij het Drents Archief presentaties gaf over de opgedane kennis en ervaringen met recordmanagement tooling en over hoe aan te besteden als organisatie waarbij de afdeling Documentaire Informatie Voorziening (DIV) een rol kan spelen voor de archivistische uitdagingen bij applicaties. De gemeente Emmen gaf een interessante kijk in de keuken hoe zij robotisering inzetten voor het klaar maken van informatie voor overbrenging naar een e-depot.

Bij onze nieuwe GR-partner Waterschap Drents Overijsselse Delta is in de tweede helft van het jaar gestart met een aantal projecten onder aanvoering van de archivaris, zoals het inrichten van MS365 met het oog op archivering.

In 2024 is de samenwerking met het IT Platform Twente voorbereid. Dit heeft geresulteerd in een overeenkomst voor een pilotperiode van twee jaar voor Twentse overheidsinstellingen. Deze overeenkomst is aangeboden aan alle deelnemers van IT Platform Twente, inmiddels hebben diverse organisaties aangegeven hiervan gebruik te willen maken. Als eerste zal gestart worden met de gemeentes Enschede en Losser.

Informatiesessies

Het e-depotteam van het Drents Archief geeft informatiesessies aan organisaties die meer willen weten over digitaal archiveren.

2.5 Decentrale overheden en erfgoedpartners

Er zijn in 2024 gesprekken gevoerd met diverse organisaties die overheidstaken uitvoeren om tot een verbetering van de kwaliteit te komen van de informatiehuishoudingen. Voor de GGD/VRD heeft het Drents Archief de archivariestaak uitgevoerd. In 2024 is een nulmeting op de informatiehuishouding uitgevoerd, met als onderdeel een roadmap van onderwerpen en taken die de komende jaren aandacht moeten krijgen. Voor het Waterschap Drents Overijsselse Delta zijn verschillende werkzaamheden uitgevoerd. De archivariestaak wordt ingevuld vanuit het Drents Archief.

In 2024 hebben de gemeenten Tynaarlo en Midden-Drenthe besloten om toe te treden tot de GR van het Drents Archief. Verschillende andere gemeenten zitten nog in het besluitvormingsproces inzake toetreding.

2.6 Depotbeheer en acquisitie

In 2024 zijn er op het gebied van behoud en beheer van onze collectie goede stappen gezet. Het doel was om de kennis en vaardigheden van het personeel te versterken, de fysieke staat van de collectie te verbeteren en risico's te minimaliseren. Zo hebben alle personeelsleden met toegang tot de archiefdepots de cursus *Hanteren van originelen* gevolgd. Deze cursus, georganiseerd door het Nationaal Archief, bestond uit een theorie- en praktijkgedeelte. Het doel was om de kennis en vaardigheden rondom het veilig hanteren van originelen te uniformeren en actueel te houden. Daarnaast zijn de behoudsmedewerkers getraind in het uitvoeren van specifieke restauratiewerkzaamheden.

In juni hebben de analoge rolkasten in depot II en het bibliotheekdepot controle en groot onderhoud ondergaan. Aansluitend is de reiniging van alle depots uitgevoerd door een gespecialiseerd schoonmaakbedrijf. Dit draagt bij aan de langere levensduur van zowel de collectie als de opslagfaciliteiten. Na de depotreiniging is gestart met het monitoren van franjestaarten, uitgevoerd door een ongediertebestrijdingsbedrijf. Dit monitoringssysteem is essentieel omdat franjestaarten papier eten en daarmee een risico vormen voor onze collectie. Door tijdige signalering kunnen er maatregelen (inzetten van bestrijding) genomen worden om schade te voorkomen.

Vrouwen van Nu

In 2024 nam het Drents Archief het archief van de Vrouwen van Nu-vereniging van Annerveenschekanaal in ontvangst.

Ferry Sieders (L) ontvangt het archief uit handen van Ina Oortwijn

Bijzondere acquisities

Aanvullingen op de rijkscollectie

- **Noorder Dierenpark Emmen**

Het archief van het Noorder Dierenpark is geschonken door de dochter van de voormalige directeuren van de dierentuin. Dit bijzondere archief omvat talloze posters, educatief materiaal en foto's van dieren. Samen geven deze stukken een prachtig beeld van het dierenpark in zijn hoogtijdagen.

- **Vrouwenarchieven in het Vrouwenjaar**

In het kader van het Vrouwenjaar hebben we ons gericht op het verwerven van vrouwenarchieven. Dit heeft geleid tot de toevoeging van de archieven van de Vrouwen van Nu-verenigingen in Annerveenschekanaal en Zuidwolde. Deze zijn een waardevolle aanvulling op onze collectie.

- **Persoonlijke verhalen uit WOII**

De thema-collectie Tweede Wereldoorlog is uitgebreid met unieke egodocumenten. Zo bevat de collectie nu het dagboek van Ben Boers, een 'hongervluchteling' uit Den Haag die aan het einde van de oorlog onderdak vond in Elp. Ook egodocumenten van wethouder Ter Napel uit Klazienaveen zijn toegevoegd. Deze documenten werpen een persoonlijk licht op deze ingrijpende periode.

- Ook is het archief van de documentaire Keroncong Tugu geacquireerd, over de Tugunese gemeenschap Nederland. De documentaire is in 2024 in première gegaan bij het Drents Archief.

- De inventarisatie van het archief van de Molukse Eenheidspartij Badan Persatuan is in 2024 afgerond. De inventaris is tweetalig opgemaakt, in het Maleis en in het Nederlands, en is in concept klaar.

Aanvulling op de collectie van het Gemeentearchief Assen

- **Kerkgeschiedenis: scheuringen en eenheid**

De rijke en soms roerige geschiedenis van de protestantse kerken is vastgelegd in de archieven van de Onverdeelde Kerk Assen en de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt Assen. Deze nieuwe toevoegingen bieden inzicht in belangrijke bewegingen zoals de Afscheiding van 1834 en de Vrijmaking van 1944.

- **Wilhelminaziekenhuis Assen**

Het archief van het Wilhelminaziekenhuis Assen is dit jaar toegevoegd aan de collectie. Ziekenhuisarchieven zijn schaars en van grote historische waarde, waardoor deze schenking een unieke aanvulling vormt op het gemeentearchief.

- **Westra van Holthe**

Van de familie Westra van Holthe uit Assen is een fraaie collectie archivalia ontvangen.

2.7 Foto- en filmarchief

Fotoarchief

De beeldbank met foto's groeit de afgelopen jaren gestaag door. In 2024 is er een uitbreiding met 12.549 foto's tot een totale omvang van 240.592. Met dit aantal behoort het Drents Archief inmiddels tot één van de grootste beeldbanken van de Nederlandse archieven. Een aantal belangrijke collecties die toegankelijk werden gemaakt waren die van de vroege vrouwelijke fotografen Jo Beins en Geesina Carsten, foto's van de Maatschappij van Weldadigheid, het recentere werk van Sake Elzinga en een grote serie glasnegatieven van Klaas van Buiten, een van de eerste persfotografen van Drenthe. Ook het aantal online zichtbare foto's nam toe met 14% naar 209.469 stuks aan het einde van het jaar. Deze groei bestaat enerzijds uit bovengenoemde ruim 12.500 foto's en is anderzijds te danken aan een aantal partners (historische verenigingen en gemeenten) die de beslissing namen hun collecties ook weer online te tonen.

In april organiseerden wij de jaarlijkse informatiebijeenkomst voor deelnemers in de beeldbank. Ditmaal ging het om een kennissessie voor historische verenigingen met als onderwerp het maken van goede fotobeschrijvingen voor iedere soort beeldbank.

Dankzij de inzet van een stagiair, een student geschiedenis van de RUG, konden wij onze fotocollecties van meer context voorzien. Dit gebeurde door het bij de beeldbank publiceren van een aantal biografieën van Drentse fotografen. Het streven is om dit aantal de komende jaren verder te laten groeien.

Er werd veelvuldig gebruik gemaakt van onze fotocollecties door tal van particulieren, bedrijven, verenigingen, media, musea et cetera. In aansluiting op het dit jaar lopende onderzoek naar vrouwengeschiedenis in onze archieven organiseerden wij een fototentoonstelling over vrouwen op de foto. Hierbij kozen we beelden die een ander beeld laten zien dan de vrouw alleen maar als moeder of huisvrouw. Vanaf mei 2024 vond een tentoonstelling plaats van vroege landschapsfotografie, in combinatie met hedendaagse landschapsfoto's van Sake Elzinga, bij Podium Zuidhaege. Ook werd hier een compilatie van ons filmmateriaal vertoond. Een mooie samenwerking tussen Drents Archief, Stichting Het Drentse Landschap, Podium Zuidhaege en Sake Elzinga. In aansluiting organiseerden we in het Drents Archief een tentoonstelling met landschapsfoto's van rond 1900, gemaakt door Gesina Carsten. Het onderwerp van vrouwelijke fotografen kwam ook in andere media ruim aan bod, onder andere in de Nieuwe Drentse Volksalmanak en het Dagblad van het Noorden.

Technisch hoofdamtenaar en architect Wolter ter Braake maakte deze foto tijdens de bouw van de Asser watertoren, 1959-1960. Het is een van de mooie aanvullingen op ons fotoarchief uit 2024.

Bijzondere foto-acquisities

In 2024 werd ons fotoarchief met een aantal bijzondere collecties verrijkt. Het betreft onder meer:

- Foto's over de bouw van de watertoren in Assen 1959-1960
- Meerdere fotoalbums, gemaakt door de in 2023 overleden kunstenares Maya Wildevuur, over haar periode in Drenthe; 1984-1992
- Een serie negatieven over Emmen en omgeving gemaakt door amateurfotograaf Roelf Trip, ca. 1935-1955
- Een collectie glasnegatieven over Roden en omgeving, gemaakt door amateurfotograaf Hindrik Schuiling, ca. 1930-1940
- Een fotoalbum over de Eerste Drentsche Stoomtramweg Maatschappij (EDS), ca. 1907-1949
- Een serie foto's over de gijzeling van de school in Bovensmilde in 1977

Filmarchief

Ook de collectie van het filmarchief groeit door. Met name op videogebied is veel gedigitaliseerd en beschreven. In 2024 zijn naast het videoarchief ook een dertigtal recent geacquireerde films in hoge kwaliteit op 4K gescand. Hiertussen bevindt zich uniek beeldmateriaal van de bevrijding van Assen in 1945 en films van een Joodse familie van voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hierbij maken we gebruik van scanapparatuur bij onze collega's van het Fries Filmarchief in Leeuwarden. Dit omdat het Drents Archief zelf nog geen eigen mogelijkheid tot scannen heeft. De mogelijkheden voor aanschaf van een filmscanner zijn in het afgelopen jaar verkend.

Cursus wecken uit 1978, gemaakt door Frits van Echten

Mannenhaters

3. Erfgoedfunctie

Het Drents Archief vertelt het Verhaal van Drenthe. Wij beheren de authentieke bronnen van overheden, particulieren en bedrijven. Via diverse activiteiten maken wij met deze bronnen de connectie met een breed publiek. Onze online diensten, social media, individuele dienstverlening, educatie, publieksactiviteiten en projecten vallen onder de erfgoedfunctie.

3.1 Online diensten

In verband met veranderende privacywetgeving werd het per 1 maart 2024 verplicht om een cookiemelding op de website van het Drents Archief te plaatsen. Wanneer websitebezoekers deze melding weigeren, worden zij niet meegenomen in de data die wordt verzameld via Google Analytics. Met als gevolg dat hier een daling te zien is. Dit is ook terug te zien in de websites *alledrenten.nl*, *allekolonisten.nl* en *geheugenvandrenthe.nl*.

Ook dit jaar zagen we op 2 januari een piek in het aantal websites bezoekers, te danken aan Openbaarheidsdag. Opvallend is een toename in het website-bezoeken op 18 juli. Vermoedelijk te danken aan het digitaliseren en online raadpleegbaar maken van faillissementszaken en vonnissen tot 1929.

De nieuwsbrief van het Drents Archief, gericht aan publiek, wordt goed gelezen. De *open* rate (abonnees die de nieuwsbrief openen) ligt boven de 50%. Daarnaast zien we in de statistieken dat de *click*-rate en *reading time* hoog is; men leest tot het laatste item, terug te zien aan het klikgedrag op de URL's.

Dit jaar zijn we definitief overgestapt op de nieuwe zoekmachine, en daarmee is de oude alledrenten.nl offline gegaan. Alle bronnen zijn succesvol overgezet en op een enkele opmerking na is de overgang soepel verlopen. Een grote verbetering ten opzichte van de oude zoekmachine is de eenvoudige mogelijkheid om nieuwe bronnen toe te voegen of correcties in de database aan te brengen. Elke maandagochtend nemen twee vrijwilligers de binnengekomen opmerkingen door om de database zo nauwkeurig mogelijk te houden.

Verschillende thuisvrijwilligers zijn hard aan het werk in het online plaatsen van openbare akten van de burgerlijke stand. Op het gebied van huwelijken zijn alle openbare huwelijksakten tot en met 1948 geïndiceerd en online gezet. Voor geboorteakten stopt het voorlopig bij 1922, omdat er geen scans meer beschikbaar zijn. En wat betreft overlijdensakten zijn op enkele gemeenten na alle akten tot en met 1970 op naam doorzoekbaar. Het doel is om elk jaar op openbaarheidsdag (de eerste dag van het nieuwe jaar) alle openbare akten van de burgerlijke stand online te hebben met de juiste metadata.

Aantal bezoeken/sessies

Aantal bezoeken/sessies	2024	2023	Vershil
alledrenten.nl	133.052	151.314	-12,1%
wiewaswie.nl	155.853	253.807	-38,6%
drentsarchief.nl	223.587	247.519	-9,7%
allekolonisten.nl	28.558	29.693	-3,8%
geheugenvandrenthe.nl	120.774	128.724	-6,2%
Totaal	661.824	811.057	-18,4%

3.2 Social media

Foto gemaakt door E.J. Boneschanscher

Reizigers

Deze foto, gemaakt door E.J. Boneschanscher behaalde het hoogste bereik op onze social media kanalen in 2024. Deze zeldzame foto is omstreeks 1905 gemaakt in Diever. De foto heeft bijna 350.000 personen bereikt.

Op onze sociale mediakanalen zet de groei door. Uitzondering is het medium X (voorheen Twitter) waarvan is besloten hiermee te stoppen. De best scorende post in 2024 is voor het eerst een foto geweest, van een groep reizigers. Daarnaast valt op dat populaire video's langer publiek blijven trekken. Ook archief-inhoudelijke content scoort goed. Een voorbeeld hiervan is het bezoek van de Koninklijke Bibliotheek (Digital Nomads) en het publiceren van het resultaat: [een van de oudste middeleeuwse handschriften van het Drents Archief is online te bekijken](#).

We kunnen terugkijken op een aantal mooie persmomenten in 2024. Te beginnen met Openbaarheidsdag, waarbij het item van RTV Drenthe met daarin onze archivaris, te zien is geweest in het NOS journaal. Ook zijn er uitzendingen geweest van *Verborgene Verleden* en *De Erfgenaam*. Beide leveren zowel online als offline veel positieve reacties op. Dankzij een nauwe samenwerking tussen de NOS en regionale omroepen, is het slavernijonderzoek ook [landelijk onder de aandacht gebracht](#).

Ook regionaal is het Drents Archief goed vertegenwoordigd. Wekelijks is er een item in het radioprogramma *Koffie en Keuvelen* van RTV Drenthe. Vooral onderwerpen uit de jaren zeventig leveren vaak leuke anekdotes op. Regelmatig waren we te horen in *Drenthe Toen*, Radio Aa en Hunze en Omroep Assen. Ook het Dagblad van het Noorden weet het Drents Archief goed te vinden met een aantal publicaties en de wekelijkse filmrubriek. En niet onbelangrijk: de wekelijkse huis-aan-huisbladen plaatsen regelmatig activiteiten en nieuws van het Drents Archief.

Dit jaar publiceerde het Drentse Archief twee podcasts. In januari maakte podcastmaker Marjolein Knol de podcast *Arme familie*, rijke geschiedenis. In drie afleveringen werden de aangrijpende familieverhalen van drie nazaten van kolonisten verteld. Daarnaast kwam in het najaar de eerste aflevering van de podcast *Drents Archief presenteert...* uit, gemaakt door Reinout Meijer. Hier werd, met hulp van het Drents Archief, de familiegeschiedenis van de Drentse Qmusic-dj Jorien Renkema ontrafeld. Dit gebeurde door te zoeken via haar vrouwelijke lijn. Beide podcasts hadden tot doel mensen te stimuleren om zelf onderzoek te doen naar hun familiegeschiedenis.

Volgers sociale media

LINKEDIN

INSTAGRAM

FACEBOOK

+24%

+11%

+20%

Bereik Facebook

Facebook	2024	2023	Vershil
Facebook vrienden	8.372	6.998	↗20%
Aantal Facebook berichten	454	415	
Bericht met hoogste bereik	Reizigers	De boerin	
Aantal bereikte mensen op dit bericht	341.979	144.490	↗137%
Totaal bereik Facebook	2.355.893	2.074.863	↗14%
Totale betrokkenheid (like, deel, comment)	42.101	43.216	↗3%

Bereik Instagram

Instagram	2024	2023	Vershil
Instagram volgers	2.168	1.932	↗11%
Totaal bereik Instagram	180.601	161.883	↗12%
Totale betrokkenheid (like, deel, comment)	10.523	22.402	

Volgers LinkedIn

LinkedIn	2024	2023	Vershil
LinkedIn volgers	1.908	1.533	↗24%

YouTube

YouTube	2024	2023	Vershil
YouTube abonnees	2.830	2.590	↗9%
Aantal weergaven YouTube	138.100	148.782	↗-7%
Aantal films online	798	744	↗7%

Meest populaire films op YouTube in 2024

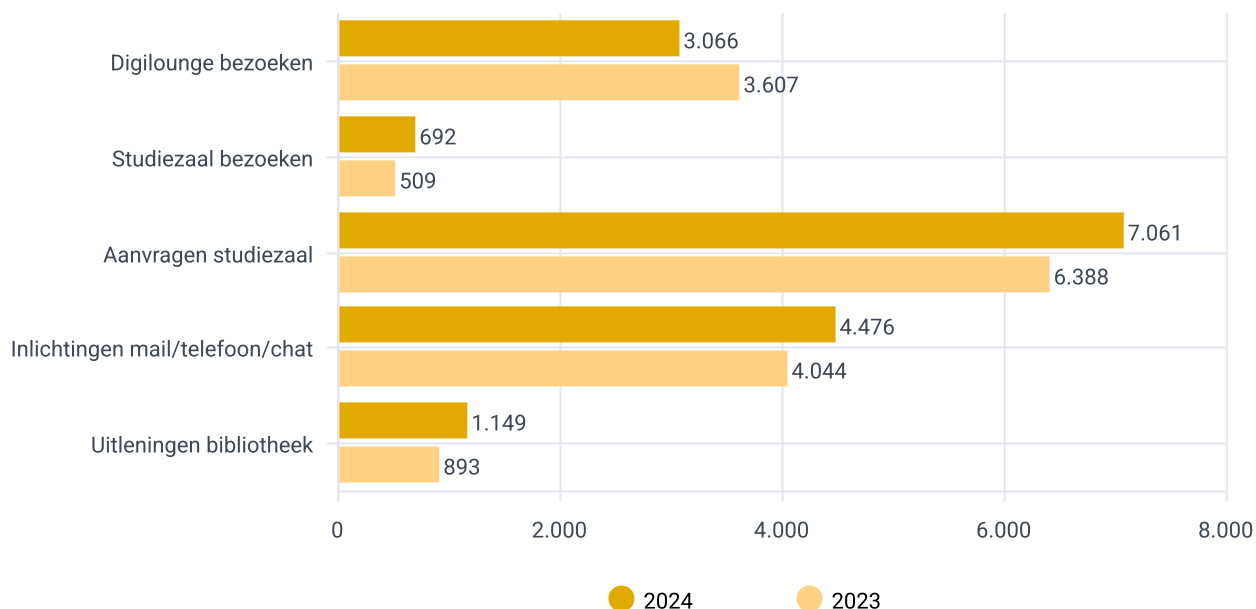
1. Huishouden jaren '50
2. Jaren '50: Boerenleven
3. Boerenleven in Drenthe jaren '50

3.3 Individuele dienstverlening

De behoefte aan informatie van het Drents Archief blijft onverminderd. Wat direct in het oog springt, in 2024 is een stijging van bijna 36% bij bezoekers die fysiek onderzoek in het archief komen doen. Een mogelijke verklaring hiervoor is het uitgebreide archiefonderzoek dat voor de projecten Maagies en Vrouwluu en het Drentse slavernijverleden is gedaan. Ook het aantal aanvragen is gestegen, net als het aantal inlichtingen die via diverse kanalen werden verstrekt. Alleen het aantal bezoekers van de Digilounge laat een daling zien. Dit heeft echter weinig te maken met bezoekers die komen voor een bouwdoos, een spreekuur of de beeldbank. De daling zit vooral bij de losse bezoeken, zoals dagjesmensen die komen voor een film of Bartje.

In 2024 organiseerden we opnieuw de wekelijkse helpdesks rond onderwerpen zoals de Tweede Wereldoorlog, Bewoningsgeschiedenis en het Kadaster. Deze helpdesks voorzien in een behoefte en worden goed bezocht. Er is een stijging in het aantal bezoekers: van 1.253 bezoekers in 2023 naar 1.463 bezoekers in 2024.

Het lenen van boeken uit de wetenschappelijke bibliotheek is ten opzichte van vorig jaar met 256 uitleningen gestegen. Daarnaast zijn er 512 nieuwe boeken toegevoegd aan de collectie.

In de top 12 van de meest aangevraagde archiefstukken zijn het vooral de bouwdoosiers van de gemeente Assen die veel worden opgevraagd door particulieren, makelaars en aannemers, vaak in verband met (ver)bouw of aankoop van een woning. Ook is het dit jaar opvallend dat twee collecties met informatie over de Tweede Wereldoorlog populair zijn. Voor de rest zien we bekende archieven terugkeren, met één uitzondering: de collectie van Bontekoe (ontwerper van gemeentewapens), die dit jaar een opvallende plek in de lijst heeft ingenomen. Dit komt doordat dit archief veelvuldig is geraadpleegd door een onderzoeker, die veel heraldische stukken uit deze collectie heeft aangevraagd.

Top 12 aangevraagde archiefstukken 2024

Toegangsnummer	Titel	Aantal
1060	Bouwdossiers van de gemeente Assen - Serie II - 1905-2010	2685
0186	Maatschappij van Weldadigheid - 1818-1970	624
0144	Militaire Commissaris van Drenthe - 1944-1946	225
0379	Mr. G.A. Bontekoe, w.o. catalogus bibliotheek - 1928-1987	191
0137.01	Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen en Ommerschans - 1820-1963	142
0921	Oud-Archief van de gemeente Assen - 1806-1909	122
0616	Huis Mensinge te Roden - 1376-1952	100
0028	Provinciaal Museum van Drenthe - (1840) 1955-1998 (2003)	95
0001	Oude Staten archieven, 1344-1815 - 1344-1815	93
0185	De Milly van Heiden Reinestein - 1589-1886	84
0969	Secretariearchief gemeente Assen 1910-1965 - (1825) 1910-1965 (2011)	78
0581	Collectie Tweede Wereldoorlog - 1940-1985	73

3.4 Educatie

In verband met een vochtprobleem in onze educatiekelder zijn enkele lesprogramma's tijdelijk aangepast zodat ze op een andere locatie in ons gebouw konden worden aangeboden. Desondanks kon niet worden voorkomen dat sommige groepen moesten worden verplaatst naar het voorjaar van 2025.

In de vrijgekomen tijd kon worden gewerkt aan vernieuwde programma's, zoals *Escaperoom Vrijheid* en *Maak het en Kraak het*. Dit laatste programma met daarin een route die de leerlingen moeten lopen wordt nu ook aangeboden in de dorpen Rolde, Gieten, Gieterveen en Anloo.

Voor het project Drentse soldaten in de Grande Armee is een nieuwe les ontwikkeld, getest en enthousiast door de leerlingen ontvangen.

3.5 Publieksactiviteiten

In 2024 organiseerden we ruim dertig publieksactiviteiten, vaak in samenwerking met andere erfgoedorganisaties. Met 5.997 deelnemers trokken we meer deelnemers dan vorig jaar. Met name Open Monumentendag Assen trok dit jaar meer publiek dan vorige jaren.

Aantal bezoekers

Aantal bezoekers	2024	2023
Educatie	3.148	2.403
Publieksactiviteiten	5.997	3.641
Historisch vergaderen	849	547
Groepsbezoek/ Volwasseneducatie	333	235
Totaal	10.327	6.826

Kennissessies en lezingen

De kennissessie voor historische verenigingen over het CABR-archief die we samen met het Nationaal Archief organiseerden trok een volle zaal. De bijeenkomst was informatief en er was veel ruimte voor discussie en nuance. In het voorjaar boden we voor de historische verenigingen een sessie over fotocollecties en auteursrechten.

In het kader van Gekleurd Grijs boden we een workshop genealogie voor senioren aan. Voor de workshop genealogie in het najaar was zoveel belangstelling dat we die in de maanden daarna nog twee keer hebben herhaald. Ook tijdens de Dag van de Drentse Familiegesciedenis en in de Maand van de Geschiedenis stonden kennissessies op het programma, zoals workshops over archiefonderzoek in de archieven van de Schultengerechten en de Etstoel en een kennissessie over de restauratie van archiefstukken.

Dag van de Drentse Familiegesciedenis

Met lezingen, workshops, rondleidingen en een tentoonstelling hebben we op 27 januari 2024 de (Drentse) vrouw in de schijnwerpers gezet. De dag trok 266 deelnemers, met name nieuwe bezoekers. De gebruikelijke bezoeker aan zo'n dag is (vaak) man en 60-plus. Dit jaar zagen we een ander beeld. Een kleine tachtig procent van de bezoekers was vrouw en een kwart van de bezoekers was 45 jaar of jonger. De deelnemers waardeerden de dag met een rapportcijfer 8,6.

Open Joodse Huizen

Op 4 mei organiseerden we twee aansprekende herdenkingen in samenwerking met de landelijke organisatie van Open Joodse Huizen - Huizen van Verzet. De Joodse Ephraïm Behr en de families Mathijssse en Vos werden herdacht. Ook werden rondleidingen gegeven door de stadsgidsen van de Asser Historische Vereniging door Joods Assen en draaiden er films in de Studio van het Drents Archief. In totaal bezochten 277 mensen Open Joodse Huizen.

TT Film

Eenmalig mochten we in de TT-week de exclusieve beelden van het Honda racing team uit 1961 vertonen. Vanwege auteursrechten kon dit alleen in het Drents Archief. Dit zorgde voor veel interesse van het publiek. Publiek kwam uit het hele land of waren zelfs persoonlijk bij de race van 1961 aanwezig geweest. In totaal trok de film 209 bezoekers.

Actie Niet Weggooien

Op 15 augustus 1945 kwam de Tweede Wereldoorlog officieel ten einde. Dit jaar deden wij op die datum mee aan de landelijke 'Actie Niet Weggooien!', met als doel oorlogsdocumenten die op zolder liggen te kunnen bewaren voor de toekomst. Experts van het Drents Archief en het Drents Museum zaten klaar om objecten en documenten te bekijken. We richtten ons dit jaar op de naoorlogse periode tot 1950. De meest in het oog springende aanwinsten waren twee plakboeken van een man die in de oorlog tewerkgesteld was in een Duitse vliegtuigfabriek in Wittenberg bij Berlijn. Ook na de actiedag namen mensen nog contact met ons op over bijzondere documenten uit de oorlog.

Koloniën van Weldadigheid: cursus en kolonistendag

De belangstelling voor voorouders in de Maatschappij van Weldadigheid blijft onverminderd groot. Niet alleen in het Drents Archief, maar ook bij het Nationaal Gevangenis museum en Museum De Proefkolonie stellen bezoekers vragen over de kolonisten en hun levensgeschiedenis. Voor twintig vrijwilligers en medewerkers van het Gevangenis museum organiseerden we daarom een cursus, zodat ze bezoekers makkelijker op weg kunnen helpen bij onderzoek naar voorouders in Veenhuizen. In Museum De Proefkolonie zetten we ruim tweehonderd deelnemers op het spoor van hun voorouders tijdens de Kolonistendag in oktober.

Open Monumentendag Assen

In de Gouverneurstuin werden volop herinneringen aan het Jeugdverkeerspark begin jaren zestig opgehaald, terwijl de kinderen in trapautootjes mochten rijden. Het Drents Archief zorgde voor een fototentoonstelling rondom de oude muziekkoepeel en we waren aanwezig met een quiz en informatiestand. Meer dan 4.000 volwassenen en kinderen bezochten deze dag die georganiseerd werd in samenwerking met de Asser Historische Vereniging, het Drents Museum, Gemeente Assen en andere partners.

Oktober Kindermaand en Opa- en Omadagen

Oktober Kindermaand stond dit jaar in het teken van de brand in het middeleeuwse klooster Maria in Campis. Hoe blus je een brand in een tijd zonder brandblussers en brandweerwagens? Ruim 90 kinderen en (groot)ouders gingen aan de slag met de (interactieve) opdrachten.

Tijdens de Opa- en omadagen in de herfstvakantie doken kinderen en grootouders in het leven van de vooraanstaande familie Van Lier. Op drie verschillende locaties organiseerden het Drents Archief, Drents Museum en Het Drentse Landschap spannende activiteiten.

Maand van de Geschiedenis

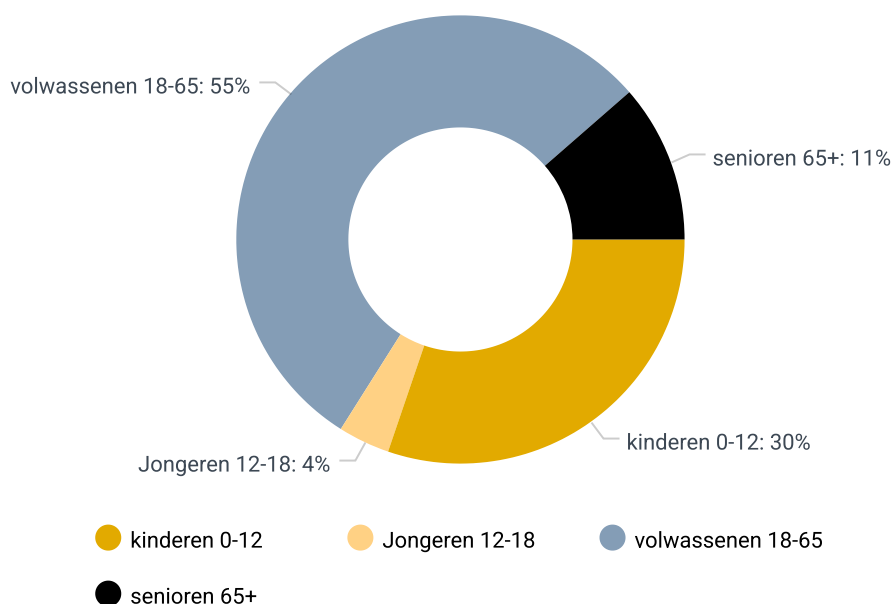
Het Drents Archief is spin-off van de landelijke Maand van de Geschiedenis in oktober. Dat wil zeggen dat we erfgoedpartners in de provincie enthousiasmeren om in oktober een geschiedenisactiviteit te organiseren rondom het landelijke thema. Dit jaar was dat: Echt Nep. Onze activiteiten werden goed bezocht, zoals de lezing over archeologische vervalsingen en over de restauratie van archiefstukken (hoe ver ga je met een restauratie of reconstructie van oude documenten?). Vanwege de grote belangstelling programmeerden we een extra voorstelling van de theatrale griezeltocht door Assen. De verhalen waren gebaseerd op historisch onderzoek in onze archieven.

Het was een mooie dag en ik ben blij dat ik er een bijdrage aan kon leveren. De schatkamer die jullie als archief zijn blijft een zo belangrijke bron van informatie over de geschiedenis van ons allemaal. Om te begrijpen waar we vandaan komen, zodat we snappen waar we nu staan. Ik vind het altijd een feest in het Drents Archief.

Suzanna Jansen over de Dag van de Drentse Familiegesciedenis
Auteur, o.a. 'het Pauperparadijs'

Verdeling bezoekers per leeftijd

3.6 Projecten

Maagies en Vrouwlu

In 2024 is historica Renske van Donk aangesteld om in onze bronnen onderzoek te doen naar het leven van de Drentse vrouw tussen 1880 en 1980. Op basis van dit onderzoek wordt een onderzoeksgids samengesteld. Deze wordt in 2025 gepubliceerd. Door het jaar heen hebben verschillende activiteiten plaatsgevonden rondom het thema Maagies en Vrouwlu. Zo stond de Dag van de Drentse Familiegesciedenis in het teken van genealogisch onderzoek doen via de vrouwelijke lijn. Hier kon het publiek deelnemen aan tien workshops, lezingen en rondleidingen. Ook is er een foto-expositie geweest met indrukwekkende foto's van en gemaakt door vrouwen. Hier is ook [een online versie](#) van gemaakt,

met aanvullende beelden en bijzondere verhalen. Daarnaast waren in Podium Zuidhaege beelden te zien van Geesina Carsten (1863-1937) een pionier op het gebied van landschapsfotografie. Online is het project ook groots gedeeld. Met een wekelijkse rubriek op sociale media over de Drentse vrouw heeft het project ook online veel aandacht gekregen.

De grootste publieksactiviteit vond plaats in september: Drents Archief presenteert... met Qmusic dj Jorien Renkema. Door haar familiegeschiedenis via de vrouwelijke lijn te onderzoeken hebben we verhalen kunnen ontdekken die anders niet gevonden konden worden. Dit is gepresenteerd in de Studio van het Drents Archief. Het CBG Centrum voor Familiegeschiedenis was hierbij uitgenodigd om een kijkje achter de schermen te geven van het onderzoek dat zij doen voor Verborgten Verleden. Het onderzoek en de onthullingen aan Jorien, zijn opgenomen, waarna hier een podcast van is gemaakt.

Hilde Boelema interviewt Qmusic-dj Jorien Renkema

Onderzoek naar het Drentse slavernijverleden

Het afgelopen jaar is door een onderzoeker en een stagiaire van de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek gedaan naar sporen van het slavernijverleden in het Drents Archief. Daarbij zijn diverse bronnen gevonden, bijvoorbeeld van eigenaren van aandelen in plantages, maar ook correspondentie over de afschaffing van slavernij of juist beargumentering om dat niet te doen. Het onderzoek had tot doel om verder onderzoek te faciliteren en te vergemakkelijken door in een onderzoeksrapport en onderzoeksgids de resultaten, zoektips, hulpbronnen en steekwoordenlijsten te presenteren. Tevens zijn in 2024 enkele blogs verschenen waar sommige vondsten nader werden toegelicht.

Keti Koti

Onderzoeker Niek Hemmen geeft tijdens de Keti Koti herdenking in het Provinciehuis een toelichting op zijn onderzoek naar het Drentse slavernijverleden.

Drentse soldaten in de Grande Armée

In 2024 is de documentaire door Chronoscoop film en Garage TDI afgerond, het resultaat van enkele jaren werk. Er is een educatieprogramma ontworpen in samenwerking met Garage TDI en middels een try out getoetst met een klas van een middelbare school. Daarmee zijn twee belangrijke onderdelen van dit project afgerond. Ook de historische uitgave door Prof. Dr. Hans van Koningsbrugge over dit onderwerp is nagenoeg voltooid. In 2025 worden alle resultaten tijdens een feestelijke bijeenkomst in DNK gepresenteerd samen met Garage TDI, Chronoscoop Film, Hans van Koningsbrugge en het Musée de l'Armée.

Geheugen van Drenthe

In 2024 is verder gewerkt aan de vernieuwing van de website *geheugenvandrenthe.nl* tot een veelomvattend erfgoedplatform van Drenthe. Dit project is een mooi voorbeeld van erfgoedparticipatie, waarvoor behalve financiële steun van de provincie ook subsidie via OPEN (Organisatie Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland) is verkregen. Er zijn pilots uitgevoerd met drie historische verenigingen: de Asser Historische Vereniging, de Drentse Historische Vereniging en de Historische vereniging der gemeente Gasselte Op't Spoor. Doel van de pilots was om te komen tot een nieuwe goed functionerende oplossing voor een collectiebeheersysteem en online presentatie van de tijdschriften van alle Drentse historische verenigingen. Het gehele proces van aansluiten (technisch en contractueel) en presenteren is doorlopen. Resultaat is dat het nieuwe erfgoedplatform in 2025 in gebruik kan worden genomen. Aan het einde van het verslagjaar waren al enkele collecties van de drie historische verenigingen beschikbaar in de nieuwe oplossing.

Archief Wil Schackmann

Met dit project zijn acties ondernomen om het archief van Wil Schackmann over de koloniën van Weldadigheid veilig te stellen. Zo is er een koppeling gemaakt naar het beeldmateriaal van de Maatschappij van Weldadigheid via *allekolonisten.nl* zodat iedereen makkelijk het bijbehorende beeldmateriaal kan vinden. Tevens is er een podcastserie opgenomen over de verhalen van bewoners van de koloniën van weldadigheid uit vooral de eerste helft van de negentiende eeuw. In de podcastserie 'Arme familie, rijke geschiedenis' nemen we de luisteraar mee in het onderzoek van Age, Mirjam en Theo die op zoek naar hun familie ontdekten dat hun voorouders in de Maatschappij van Weldadigheid zaten. Ze zochten uit wie zij waren, wat ze deden en waarom ze daar terecht zijn gekomen. In de podcastserie geven we tips en trucs om zelf te gaan zoeken in deze rijke bronnen over onze arme voorouders. Wil Schackmann geeft in elke aflevering een toelichting.

Er is een publieksevenement georganiseerd aansluitend bij de maand van de geschiedenis en er is onderzocht of wij de stukken van de tuchtraad van de Maatschappij van Weldadigheid met een externe partij konden digitaliseren en vervolgens ontsluiten. Helaas bleek dit een te kostbare oplossing en hebben we besloten dit nu mee te nemen in één van onze indiceertrajecten met hulp van vrijwilligers.

Met de Koninklijke Bibliotheek is overlegd over het archiveren van de website van Wil Schackmann. De KB archiveert deze website, daarmee leek dit onderdeel van het project niet door het Drents Archief uitgevoerd te hoeven worden. De KB stelt de website echter niet online beschikbaar. Aangezien dit Drentse informatie betreft hebben wij besloten de website ook bij Drents Archief te bewaren. In 2025 wordt onderzocht of de website in het e-depot kan worden opgenomen.

Badan Persatuan

Het beschrijven van het archief van Badan Persatuan is in 2024 afgerond. In december is de Nederlandse én Maleise versie van de inventaris gepresenteerd aan de stuurgroep, bestaande uit oud-bestuursleden van deze Molukse belangenorganisatie. In het eerste kwartaal van 2025 komen zij met een reactie. In 2024 is tevens begonnen met het project PIED, waarbij Nederlands-Indië collecties nader toegankelijk worden gemaakt. Naast Badan Persatuan hebben wij meerdere archieven waarin stukken aanwezig zijn met betrekking tot de voormalige kolonie. De werkzaamheden betreffen het maken van vertalingen en het toevoegen van tweetalige trefwoorden. Het project wordt medio voorjaar 2025 afgerond.

Vernieuwing educatieruimte

Voor het vernieuwen van de educatieruimte hebben wij diverse partijen gevraagd een aanbieding te doen voor de fysieke inrichting en het vernieuwen van de software in gebruik voor de diverse educatieprogramma's. Voor de fysieke inrichting is gekozen voor een modulair ontwerp van InOntwerp uit Assen. Voor de software is gekozen voor het voorstel van X-Interactive uit Emmen waar ook een samenwerking met NHL Stenden onderdeel van uitmaakt. Nadat er duidelijkheid is over de mogelijkheden voor gebruik van de educatiekelder zal hier in 2025 een vervolg aan worden gegeven.

80 jaar vrijheid

In 2025 wordt in heel Drenthe in de periode februari tot en met mei 80 jaar vrijheid gevierd met een uitgebreid en divers programma. Hiervoor zijn in 2024 plannen gemaakt en voorbereidingen gedaan. Voor dit programma bestaande uit HOVO hoorlezingen, interviews, activiteiten op diverse locaties en rondleidingen in het depot hebben wij subsidie verkregen van de Provincie Drenthe. Er lopen nog aanvullende subsidieverzoeken.

Digitale Transformatie/MS365 en AFAS

In samenwerking met Het Drentse Landschap is dit jaar een veranderplan voor Microsoft 365 (MS365) gepresenteerd. Alle medewerkers moeten geïnformeerd en getraind worden in de verandering die het Cloud-werken met zich meebrengt. Een werkgroep, bestaande uit een afvaardiging uit beide organisaties, is aan de slag gegaan met drie essentiële onderwerpen: Agendabeheer, Bestandsbeheer en (Interne) Communicatie. Ook is een Governance-document opgesteld. In het volgende jaar volgt de implementatie.

Het RHC Drents Archief is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). Daarmee hebben de betrokken overheden, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de gemeente Assen, taken die zij wettelijk verplicht zijn uit te voeren aan het Drents Archief overgedragen zonder de bestuurlijke verantwoordelijkheid uit handen te geven. Per 1 juli 2024 is het Waterschap Drents Overijsselse Delta toegetreden tot de GR Drents Archief. Voor het waterschap wordt de digitale archieftaak (e-depot) vervuld.

In de gemeenschappelijke regeling (GR) is vastgelegd dat het Drents Archief bestuurd wordt door een bestuur waarin zowel het Rijk, de gemeente Assen, het Waterschap Drents Overijsselse Delta en een onafhankelijk extern lid vertegenwoordigd zijn.

Dit bestuur bestaat volgens de WGR uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Bestuur en organisatie van het Drents Archief nemen de Governance Code Cultuur in acht. Deze code biedt een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties.

De samenstelling van het bestuur was in 2024 als volgt:

Voor het Ministerie van OCW:

- de heer M.J.M. Hoogeveen, voorzitter Algemeen (AB) en Dagelijks bestuur (DB);
- de heer J. Seton (AB).

Voor de gemeente Assen:

- de heer B.J. ten Oever (AB en DB);
- de heer M.L.J. Out (AB).

Voor het waterschap Drents Overijsselse Delta:

- de heer H. Pereboom (AB) (per 1-7-2025)

Onafhankelijk extern lid:

- de heer H. Hartog (DB).

In 2024 vonden vijf bestuursvergaderingen plaats. Naast reguliere zaken zoals jaarstukken en begroting zijn in 2024 ook de strategische visie 2025-2028, het bestuursreglement, de Archiefverordening en beheerregeling vastgesteld. In het kader van de uittreding van het Rijk is gesproken over voortgang, toetreding nieuwe partners en voorstellen van OCW inzake tegemoetkoming in kosten van de uittreding, van de loonkostenstijging vanwege de nieuwe CAO en van de kosten in verband met overgang naar een andere CAO.

In het kader van de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen is een nieuwe tekst voor de GR vastgesteld per 1-7-2024. Daarnaast is er gewerkt aan een volgende GR-tekst per 1-1-2025 vanwege de toetreding van nieuwe gemeenten tot onze regeling.

Het jaarlijkse bestuurlijk overleg van de voorzitter en directeur met de provincie Drenthe vond in januari plaats. Momenteel heeft het Drents Archief te maken met twee gedeputeerden: één voor archieven en de ander heeft cultuur in zijn portefeuille. Het gesprek in januari betrof cultuur; de in 2023 verrichte activiteiten en prestaties werden verantwoord en er werd vooruitgeblikt naar de activiteiten in 2024.

5. Paragrafen

12
het ge in een
maakt he
dat al me
zingen not
Maandag 22
Letaangev
~~het~~
de lve dag gant
bezingen,
Maandag 25 Jan,
1806

agen van Haarpoeder.

pinnen deze Republiek
verblijf, Haarpoeder
a-Zegel, benevens de

1806

Gemeente-Bestuur,

C. H. H. H.

Afgelzen, den 26 Jan.
E. H. H.

5.1 Bedrijfsvoering

Personeel

In 2024 verwelkomde het Drents Archief vier medewerkers. Als gevolg van de uitdiensttreding van drie medewerkers zijn (vervangings)vacatures opengesteld voor de functie van managementassistente, manager Collecties & Publiek en archivaris-beleidsmedewerker. Vanwege de uitbreiding van het team e-depot en de uitbreiding van de dienstverlening voor wat betreft de archivaristaken, is een archivaris/beleidsmedewerker en adviseur digitale informatievoorziening geworven.

Eén van onze medewerkers heeft per 1 december 2024 de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt. Het Drents Archief is verheugd dat de kennis en ervaring van deze medewerker behouden blijft voor het Drents Archief omdat de medewerker op parttimebasis aan het Drents Archief blijft verbonden. Voor de uren die zijn ingeleverd is een nieuwe medewerker geworven.

Zonder hulp van onze veertig vrijwilligers kunnen wij onze werkzaamheden niet uitvoeren. Onze vrijwilligers verrichten de werkzaamheden vanuit huis of op locatie bij het Drents Archief. Twee vrijwilligers hebben dit jaar hun inzet voor het Drents Archief beëindigd. Tegelijkertijd hebben we zes nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen.

Het Drents Archief neemt zijn verantwoordelijkheid in de bevordering van arbeidsparticipatie door het aanbieden van stages, werkervaringsplaatsen en leerwerktrajecten. Na een proefplaatsing van drie maanden, die aan beide kanten positief is beoordeeld, is een medewerker ingestroomd op basis van een tijdelijke arbeidsovereenkomst.

In het kader van hun studie aan respectievelijk de Hanzehogeschool (studie communicatie, media en IT) en aan de Rijksuniversiteit Groningen (studie MA Geschiedenis en MA International Relations) zijn drie stageplaatsen ingevuld.

Personeel	2024	2023
Formatie per 31-12	27,8	28,1
Begrote formatie	26,5	24,0
Tijdelijke inzet per 31-12	0,4	2,8
Medewerkers per 31-12	37	36
Gerealiseerde uren	42.601	36.733
Stagiaires	3	3
Vrijwilligers	40	36

Ontwikkeling medewerkers

De jaarlijkse teamdag stond in het teken van DISC-communicatiestijlen. Onder begeleiding van een teamcoach hebben de medewerkers hiermee voor het eerst of hernieuwd kennisgemaakt. Er is stil gestaan bij de de stijlen van communicatie die er zijn en welke stijl de medewerker primair beheerst. Naast zelfinzicht hebben medewerkers inzicht gekregen in de communicatiestijlen die bij het Drents Archief aanwezig zijn, wat hiervan de kracht is en welke valkuilen bij de verschillende DISC-communicatie-stijlen passen. In het najaar is een vervolgbijeenkomst georganiseerd. Daarnaast hebben medewerkers individueel of in groepsverband diverse trainingen en opleidingen gevolgd.

Ziekteverzuim en arbo

Het ziekteverzuim is in 2024 ten opzichte van 2023 gedaald van 3,4% naar 1,27%. Het ziekteverzuim-percentage in 2023 was het gevolg van lang verzuim van één medewerker. Het gemiddelde aantal ziekmeldingen is ten opzichte van 2023 ongewijzigd en is 1,28. In een personeelsvergadering hebben de medewerkers kennis gemaakt met de arbeidsdeskundige van onze arbodienst. Het verzuimprotocol van het Drents Archief is besproken zodat voor iedereen duidelijk is wie wat doet bij (het voorkomen van) uitval op het werk door ziekte.

In de laatste maand van het jaar is een Risico Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) uitgevoerd. De concept-rapportage wordt begin 2025 opgeleverd. Op basis van de uitkomsten wordt een plan van aanpak opgesteld met de maatregelen die zullen worden genomen om de in de RI&E genoemde risico's aan te pakken.

De medewerkerstevredenheid wordt sinds eind 2020 continu gemeten via de FRANK-app. De uitkomsten worden op organisatie- en afdelingsniveau gemonitord en geëvalueerd. 79% van de medewerkers heeft de app gedownload en beantwoordt de vragen. De scores op de indicatoren werkgeluk, werkstress en vitaliteit worden berekend als voortschrijdend gemiddelde per respondent waarbij maximaal 12 maanden wordt teruggekeken. De scores medio december 2024 zijn wat lager dan vorig jaar en hebben veelal te maken met een hogere werkdruk. Het management blijft in gesprek met de medewerkers over het her-prioriteren van werkzaamheden en de mogelijkheden om werkzaamheden zoals dienstverlening efficiënter in te richten. Hiermee wordt beoogd de werkdruk te verlagen.

CAO Rijk

De looptijd van de Cao Rijk is van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2025. Een uitvloeisel van de onderhandelingsresultaten zijn een salarisverhoging per 1 juli (8,5%) en een verhoging van de schaalbedragen van € 50. Behalve de salarisverhoging per 1 juli is per 1 januari een salarisverhoging toegekend van 1,5% als onderdeel van het arbeidsvoorwaardenakkoord 2022-2024. Dit geeft een totale inkomensverbetering in de periode van 1 januari 2024 tot en met 2025 van gemiddeld 11,2%.

Het Individueel Keuzebudget (IKB) is per 1 juli verhoogd van 16,37% naar 16,5%. Vanwege de hoge inflatie hebben partijen ook afgesproken om in mei 2024 een eenmalige bruto-uitkering te geven van € 1.200 en in november een bruto-uitkering van € 800.

Het gehele jaar stond ook in het teken van het herwaarderingstraject van functies op basis van FUWASYS (het functiewaarderingssysteem van het Rijk), dat in het vierde kwartaal van 2023 is gestart.

Vertrouwenspersoon

Het Drents Archief heeft in de *Gedragscode integriteit Drents Archief* een aantal zaken vastgelegd, onder meer over ongewenste omgangsvormen. Medewerkers en vrijwilligers kunnen incidenten melden bij een externe vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon rapporteert in het verslag 2024 dat er geen klachten of meldingen zijn geweest.

Ondernemingsraad

Hoewel een ondernemingsraad (OR) voor een organisatie van minder dan 50 medewerkers niet verplicht is heeft het Drents Archief wel voor de instelling van een OR gekozen. Door het vertrek van één van de OR-leden wijzigde de samenstelling van de OR. Er vonden in het verslagjaar 5 overlegvergaderingen van de OR met de bestuurder plaats. Onderwerpen van gesprek waren o.a. de voortgang van het functieherwaarderingstraject, opvolging van de manager Collecties & Publiek, RI&E en de adviesaanvraag voor vervanging van de huidige koelmachine door een warmtepomp.

BHV

Jaarlijks volgen een aantal medewerkers van het Drents Archief een BHV-training. Naast een bijscholing eerste hulpverlening vindt er een ontruimingsoefening plaats en wordt er geoefend met het blussen van brand.

5.2 Onderhoud gebouw en terrein

Door de groei in onze organisatie is er behoefte aan extra werkplekken. In 2024 zijn deze gecreëerd door een herinrichting van de vrijwilligerskamer en de scankamer. Daarnaast zijn in de Studiezaal werkplekken ingericht zodat medewerkers op de maandag en vrijdag, wanneer de Studiezaal gesloten is voor publiek, daar kunnen werken. Ook op drukke dagen zijn er nu voldoende werkplekken.

In de zomervakantie was in een gedeelte van de oude (educatie)kelder grondwater naar binnen gestroomd en was het vaste meubilair dusdanig beschadigd dat de ruimte leeggeruimd moest worden. Omdat er verdenkingen waren voor schimmels en er het vermoeden was dat de luchtkwaliteit niet op orde zou zijn, zijn de twee aanwezige ventilatoren vervangen door een beter gebalanceerd ventilatiesysteem met warmteterugwinning en CO₂-sturing. Na een grondige schoonmaak en het aanbrengen van de nieuwe luchtzuivering hebben we een onderzoek laten uitvoeren voor zowel de luchtkwaliteit als een contact/schimmel onderzoek op aanwezige muren en materialen. Uit de rapportage kwam naar voren dat de concentratie aan schimmels evenals de luchtkwaliteit voldoen aan de gestelde normen.

Het Taubergedeelte (nieuwbouwgedeelte) is in 2024 voorzien van nieuwe HR+++ beglazing. De buitenmuurkozijnen zijn, waar nodig gerepareerd en aan de buiten- en binnenzijde voorzien van een nieuwe verflaag. Mede door het vervangen van de nieuwe beglazing is het energieverbruik dit jaar weer een paar procent gedaald.

In 2024 is gestart met het plan voor verduurzaming. Het plan is om de huidige koelmachine (verantwoordelijk voor het klimaat in onze drie archiefbewaarplaatsen) in 2025 te vervangen door een hybride warmtepomp. De restwarmte, die de warmtepomp gaat produceren bij het koelen van de depots, zal dan direct worden gebruikt voor de verwarming van het gebouw. Door ook de huidige ventilatoren in de klimaatkasten te vervangen door plugfans en het bijplaatsen van luchtdrogers in de afzonderlijke techniekruimten van de drie depots, rekenen we op een flinke besparing van het energieverbruik.

Een groot gedeelte van de tuin is in het najaar op de schop gegaan. De grassen en bloemen die het niet goed deden zijn verwijderd, er is grondverbetering aangebracht en meerdere stukken zijn ingezaaid met nieuwe soorten bloemen en planten. Het resultaat zal in het voorjaar van 2025 te zien zijn.

5.3 IT

In 2024 is er vooruitgang geboekt op het gebied van IT-infrastructuur. De focus daarbij was met name gericht op beveiliging, governance en bedrijfscontinuïteit. Deze verbeteringen bieden een solide basis voor de verdere digitale transformatie van het Drents Archief.

Zo zijn er het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet met betrekking tot de optimalisatie van Microsoft 365. Er is een Update-Ring geconfigureerd, waarmee laptops structureel worden voorzien van Windows Updates en updates voor >span class="NormalTextRun SCXW137351746 BCX8">-party software. Dit draagt bij aan een verbeterde beveiliging en stabiliteit van onze systemen. Op het gebied van governance en compliance is er getest met label- en retentiebeleid. Dit biedt een betere grip op het beheer van gegevens. Vanuit Microsoft Defender is webfiltering afgedwongen om apparaten beter te beschermen tegen externe bedreigingen. En vanaf 2024 ontvangt Drents Archief periodiek rapportages over de status van de Microsoft 365-back-up, wat de transparantie en controle verder vergroot.

Op het gebied van het interne netwerk is er in 2024 een nieuwe glasvezelverbinding opgeleverd en in gebruik genomen. Daarnaast kan het Drents Archief rekenen op een dubbele internetverbinding. De nieuwe KPN-verbinding is in december gekoppeld aan de firewall en fungeert als primaire verbinding. De bestaande Ziggo-verbinding dient als secundaire lijn. Deze dubbele infrastructuur minimaliseert het risico van onderbrekingen en waarborgt de continuïteit van de bedrijfsvoering. Door de redundantie in de internetverbindingen wordt de afhankelijkheid van een enkele lijn weggenomen, wat cruciaal is voor een stabiele werking van de organisatie.

In 2024 is een nieuwe back-upoplossing succesvol geïmplementeerd. Er is een overgang gemaakt naar een LTO-tapebibliotheek: het oude back-upsysteem is uitgezet en als statische back-up opgeslagen in het depot. De nieuwe oplossing maakt gebruik van een LTO-tapebibliotheek, wat zorgt voor een efficiënte en betrouwbare opslag van back-upgegevens. Met de nieuwe back-upmethode wordt niet alleen voldaan aan hogere eisen op het gebied van databeveiliging, maar is het Drents Archief ook beter voorbereid op eventuele calamiteiten. Dit biedt meer veiligheid.

5.4 Weerstandsvermogen en risico

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die een overheidsorganisatie heeft om de niet begrote kosten op te vangen (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), artikel 11).

Weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Als weerstandsvermogen wordt een algemene reserve aangehouden. Eind 2024 is de stand van het eigen vermogen (exclusief de bestemmingsreserves) € 152.400. Het vermogen van het Drents Archief mag op grond van de Gemeenschappelijke Regeling niet groter zijn dan 10% van de gezamenlijke bijdragen van de partners van dat jaar, tenzij deze gezamenlijk een ander percentage vaststellen. Het eigen vermogen (exclusief bestemmingsreserves) is aan het eind van dit verslagjaar 5,9% van de gezamenlijke bijdragen. Dit biedt het Drents Archief de mogelijkheid om kleine risico's op te kunnen vangen.

Risico's

Om risico's binnen het Drents Archief zo goed mogelijk te beheersen is dit een onderdeel van de planning- en controlcyclus. Bij het opstellen van de tussentijdse rapportages worden eventuele risico's per onderdeel in beeld gebracht. Dit is een continu proces, waarbij eventuele risico's geïdentificeerd en op waarde geschat worden. Daarbij worden de kansen op en de gevolgen van risico's in kaart gebracht net als de maatregelen om die risico's zoveel mogelijk te verminderen. Daarnaast worden bij de aansturing van alle (lopende) projecten de projectrisico's met hun (financiële) consequenties in kaart gebracht. Binnen deze projectmethodiek worden de risico's bewaakt. Ook wordt jaarlijks door het managementteam een risico-inventarisatie uitgevoerd.

Risico-inventarisatie

Onderstaande risico-inventarisatie bestaat uit een matrix met de inschatting van risicovolle ontwikkelingen en de interne beheersing daarvan. De risico's die in dit model worden benoemd zijn relevant voor het weerstandsvermogen. Deze zijn niet op een andere manier te ondervangen (bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering of het instellen van een

voorziening) en kunnen een financieel nadelig gevolg hebben. Doen deze risico's zich voor, dan dienen ze te worden opgevangen via het weerstandsvermogen.

Hoog risico met minder interne beheersing

Per 31 december 2025 loopt de huidige CAO Rijk af. Op de loonontwikkeling heeft het Drents Archief geen invloed. Gezien de ontwikkelingen van de afgelopen jaren is dit een hoog financieel risico met lage interne beheersing.

Laag risico met minder interne beheersing

Het Drents Archief heeft de basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ingericht. Echter een volledige inrichting en gestructureerde werkwijze vergen meer van de organisatie. De kans op een incident is niet groot en goed beheersbaar, maar het risico op met name reputatieschade is wel aanwezig.

Eén van de kerndoelen is het aanbod van diverse educatieve programma's aan leerlingen uit diverse doelgroepen. Het blijkt lastig om het aantal boekingen voor deze programma's weer op het peil van vóór corona te krijgen. Ondanks de acties kan het gevolg zijn dat dit niet gaat lukken en daarmee is er een gering financieel risico en risico op reputatieschade, omdat een kerndoel van de organisatie niet behaald wordt.

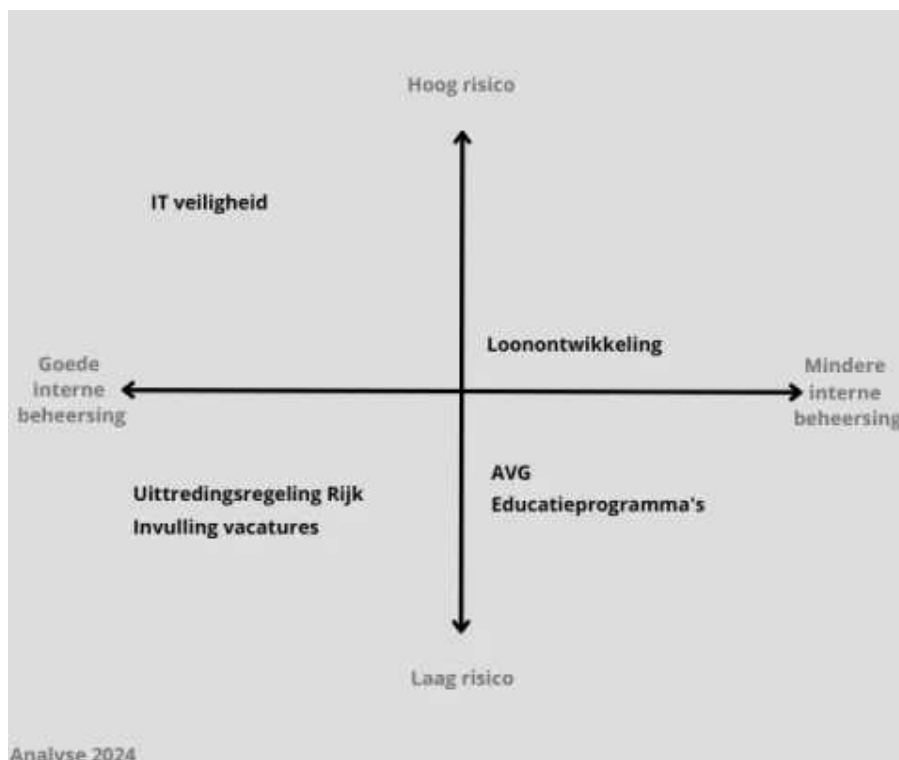
Laag risico met goede interne beheersing

In 2024 is de GR Drents Archief uitgebreid met het Waterschap Drents Overijsselse Delta. Met deze extra GR-partner is het voortbestaan van de GR Drents Archief na uittreding van het Rijk gewaarborgd en kan het Drents Archief de rijkscollectie blijven beheren. Voor het beheer van het rijksarchief wordt door het Rijk een Specifieke Uitkering (SPUK) verstrekt welke gelijk zal zijn aan de bijdrage die de RHC's in het laatste jaar vóór uittreding als structurele partnerbijdrage van het Rijk ontvangen. In 2025 gaan de RHC's afzonderlijk in overleg met het Rijk over de uittredingsregeling. Hierin worden de gevolgen van de uittreding van het Rijk uit de GR zoveel mogelijk geregeld. Juridisch moet dit nog worden vastgelegd. De uittredingsregeling is een laag risico, wel beheersbaar, mede ook door nieuwe toetreders tot de GR. Dit strategische en financiële risico is verder verkleind.

Uitbreiding van de GR en toename van zakelijke dienstverlening zorgt voor groei van de organisatie. In de huidige arbeidsmarkt worden we steeds vaker geconfronteerd met moeilijk te vervullen vacatures, zeker als het gaat om specifieke en cruciale functies, zoals een archivaris. Er is een risico dat dienstverlening in gevaar komt wanneer functies niet tijdig vervuld worden, of dat er hogere kosten gemaakt moeten worden voor werving en selectie of externe inhuur (financieel risico).

Hoog risico met goede interne beheersing

De ontwikkelingen op het gebied van IT gaan snel. Hoewel er de afgelopen jaren binnen onze organisatie veel verbeteringen zijn gedaan op het gebied van IT, brengt dit ook weer nieuwe (tactische) risico's met zich mee. Door toenemende afhankelijkheid van digitale systemen komen bij uitval hiervan onze processen in gevaar. Dit kan een grote impact hebben. Het is belangrijk om hierop voorbereid te zijn. Dienstverlening via onze e-depotvoorziening aan andere (overheids)instellingen stelt hoge eisen aan onze databeveiliging en we voldoen nog niet aan alle kwaliteitsnormen. Certificering wordt steeds belangrijker. Het risico wordt hoger naarmate de e-depot dienstverlening zich verder ontwikkelt en het aantal partners in de GR toeneemt. Mede via maatregelen van onze e-depotleverancier is een deel van de risico's beheersbaar.

Kengetallen

De financiële kengetallen geven inzicht in de ontwikkeling van de financiële vermogenspositie. Deze kengetallen dient men in samenhang te zien, omdat een afzonderlijk kengetal onvoldoende zegt over de financiële positie. Hierna volgt een overzicht en beoordeling van de kengetallen. De kengetallen 'netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen', 'grondexploitatie' en 'belastingcapaciteit' zijn specifiek voor gemeenten en niet van toepassing voor het Drents Archief.

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	2024	2023
Netto schuldquote	-26,4%	-28,1%
Solvabiliteitsratio	9,5%	10,2%
Structurele exploitatieruimte	-10,2%	0,4%

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen weer. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Normaal gesproken ligt de netto schuldquote tussen 0 en 90% (landelijk gehanteerde richtlijn). Als de netto schuldquote tussen de 100 en 130% ligt, is de schuld hoog. Bij het Drents Archief is de netto schuldquote laag (negatief). Dit betekent dat ten opzichte van zijn inkomsten het Drents Archief meer dan voldoende ruimte heeft om schulden aan te gaan.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij wordt het eigen vermogen (de algemene reserve) uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe hoger de weerstand. De ratio van het Drents Archief is licht gedaald ten opzichte van vorig jaar (van 10,2% naar 9,7%). De meeste organisaties beschouwen een uitkomst van een solvabiliteit tussen de 25% en 40% als goed. Dergelijke hoge percentages zijn voor het Drents Archief niet haalbaar vanwege de maximaal toegestane hoogte van de algemene reserve.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele exploitatieruimte. Dit cijfer beoordeelt welke structurele ruimte het Drents Archief heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer de structurele exploitatieruimte negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Ultimo 2024 is de structurele exploitatieruimte van het Drents Archief -10,3% en laat ten opzichte van vorig jaar een daling zien. Stijging van de structurele lasten (salarislasten) en stijging van de incidentele baten (eenmalige vergoeding voor stijging salarislasten) zijn hier de reden van.

5.5 Financiering

De wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende leningen. Verder worden de decentrale overheden verplicht een treasurystatuut op te stellen en een paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag op te nemen. In deze paragraaf gaan we hier nader op in.

Lening

In 2005 is een lening ten bedrage van € 250.000 tegen een rentepercentage van 3,99% met een looptijd van 20 jaar bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgesloten ter financiering van de verrijdbare depotstellingen. De looptijd van de lening was tot 2026, echter is in 2024 vervroegd afgelost. Dit leverde een klein financieel voordeel op.

Financiering en liquiditeit

Het vastgestelde treasurystatuut vormt de leidraad voor wat betreft het financieringsbeleid. Hierin is in 2024 niets gewijzigd. De liquiditeitsbegroting wordt periodiek geactualiseerd. Met de invoering van het schatkistbankieren eind 2013 dienen wij, net als alle andere lokale overheden, onze overtollige middelen (boven het drempelbedrag) naar een gereserveerde rekening bij de BNG over te boeken. Per 1 juli 2021 is het drempelbedrag verhoogd van €250.000 naar €1.000.000. Uit deze overtollige middelen voorziet het Rijk zich in een deel van haar financieringsbehoefte.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan kortlopende financiering is in de wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar te vermenigvuldigen met een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van 8,2%. In 2024 is het Drents Archief ruim binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Ook voor de renterisico's van vaste schuld is in de wet Fido een norm gesteld. Deze renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten, welke consequenties kunnen hebben voor de financiële positie. Het Drents Archief is in 2024 onder de renterisiconorm gebleven.

5.6 Verbonden partijen

Het Drents Archief heeft op 31 december 2024 een bestuurlijk belang in de volgende verbonden partijen:

- Stichting Vrienden van het Drents Archief (directeur is bestuurslid)
De Stichting Vrienden van het Drents Archief is een ANBI die in 1983 is opgericht met als doel een financieel steuntje in de rug te zijn bij het maken van publicaties over onderwerpen uit de Drentse geschiedenis op basis van bronnen uit het Drents Archief. Ook is de stichting ingezet voor het verwerven van subsidies ten behoeve van (publieks)projecten voor het Drents Archief.

- Stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak (directeur is voorzitter)
De Stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak is opgericht in 1997 met als doel (zo mogelijk) jaarlijks de Nieuwe Drentse Volksalmanak (NDVA) uit te geven. De NDVA is een wetenschappelijke publicatie met enerzijds artikelen over de Drentse geschiedenis en anderzijds artikelen over archeologie in Drenthe. In het stichtingsbestuur zijn naast het Drents Archief ook de Drentse Historische Vereniging, de Drents Prehistorische Vereniging en de Stichting Vrienden van het Drents Museum vertegenwoordigd.
- Stichting De Milly van Heiden Reinestein (directeur is bestuurslid en medewerker is penningmeester)
Deze stichting is een ANBI die is opgericht in 1955 met als doel het bijeenhouden, verzorgen en bewaren van de archiefstukken, schilderijen en meubels van de familie Van Heiden Reinestein alsmede het doen van onderzoek naar deze archiefstukken en schilderijen, die in beheer zijn van het Drents Archief.

Het Drents Archief is lid van organisaties, zoals de landelijke vakorganisatie KVAN (waarvan de directeur van het Drents Archief penningmeester is) waaraan uiteraard contributieverplichtingen zijn verbonden. Daarnaast is de directeur bestuurslid van Stichting OPEN, het gezamenlijke platform van samenwerkende erfgoedhuizen in Nederland.

5.7 Rechtmatigheid

Met ingang van 2023 verantwoord het dagelijks bestuur middels de rechtmatigheidsverantwoording over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties van de jaarrekening. Dit betekent dat via een verbijzonderde interne controle is vastgesteld of de drie hiervoor geldende rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd:

- Voorwaardencriterium: de naleving van wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader dat op 28 november door het algemeen bestuur is vastgesteld;
- Begrotingscriterium: het handelen binnen de budgettaire kaders die het algemeen bestuur stelt in de begroting en begrotingswijzigingen;
- Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium: het in voldoende voeren van een beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen.

Als norm voor het rechtmatig handelen is in de Financiële verordening Gemeenschappelijke Regeling RHC Drents Archief 2024 besloten een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves). Op basis van de jaarrekening 2024 betekent dit een verantwoordingsgrens van € 100.000. De verbijzonderde interne controles zijn uitgevoerd op de normen waarvan RHC Drents Archief inschat, op basis van een interne risicoanalyse, dat deze het grootste risico geven op een afwijking in relatie tot het grensbedrag in het kader van de financiële rechtmatigheid. Daarmee zijn niet alle normen intern gecontroleerd. Uit de intern uitgevoerde controles blijkt dat deze verantwoordingsgrens overschreden wordt.

Begrotingscriterium

Er is sprake van een begrotingsoverschrijding van € 130.000. Deze overschrijding wordt volledig gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengen en kan daarom als acceptabel worden beschouwd. Deze overschrijding is gemeld in de Turap tot en met augustus. Voor een toelichting op de afwijkingen tussen de laatst vastgestelde begroting en jaarrekening verwijzen wij u naar de paragraaf 6.3.

Voorwaardencriterium

Er is geen sprake van bevindingen op het gebied van het voorwaardencriterium.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Er is geen sprake van bevindingen op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik.

6. Jaarrekening

6.1 Balans per 31 december 2024

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023	PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
	€	€		€	€
VASTE ACTIVA			VASTE PASSIVA		
<i>Materiële vaste activa</i>			Algemene reserve	152.400	157.736
Investerings met economisch nut	183.742	205.439	Bestemmingsreserves	163.792	163.792
TOTAAL VASTE ACTIVA	183.742	205.439	Resultaat boekjaar	2.990	5.336-
			Totaal eigen vermogen	319.181	316.191
VLOTTENDE ACTIVA			Voorzieningen	842.887	881.302
<i>Vorderingen</i>			TOTAAL VASTE PASSIVA	1.162.068	1.197.493
BNG schatkistbankieren	696.077	766.120	VLOTTENDE PASSIVA		
Debiteuren	41.756	32.692	<i>Langlopende leningen</i>		
Subsidieverstrekkers	75.481	114.456	Lening BNG	-	12.500
	813.314	913.268	<i>Kortlopende schulden</i>		
<i>Liquide middelen</i>			Crediteuren	44.948	49.309
Bankrekeningen	585.974	277.436	Belastingen en premies	178.537	133.492
Kasgelden	1.129	2.174	Overige tegoeden	18.714	10.854
	587.104	279.610	Overlopende passiva	237.579	79.992
<i>Overlopende activa</i>			Aflossing Lening BNG	-	12.500
Nog te ontvangen bedragen	28.058	47.642		479.777	286.146
Vooruitbetaalde kosten	29.627	50.181	TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	479.777	298.646
	57.685	97.822			
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	1.458.103	1.290.700	Balanstotaal	1.641.845	1.496.139
Balanstotaal	1.641.845	1.496.139			

6.2 Overzicht van baten en lasten

BATEN	Realisatie 2024	Herziene Begroting 2024	% realisatie t.o.v. begroting	Eerste Begroting 2024	Realisatie 2023
Structurele baten					
Bijdrage Rijk	1.990.092	2.018.600	99%	1.913.600	1.911.307
Bijdrage Rijk incidenteel	299.961	100.000	300%	50.000	50.000
Bijdrage gemeente Assen	206.132	160.600	128%	135.600	137.444
Bijdrage waterschap Drents Overijsselse Delta	33.525	-	-	-	-
Bijdrage provincie Drenthe	521.887	521.832	100%	489.300	501.136
Bijdrage e-depot	18.391	87.424	21%	219.500	181.881
Totaal	3.069.988	2.888.456	106%	2.808.000	2.781.768
Overige opbrengsten					
Collectiebeheer (depotverhuur)	7.571	5.500	138%	5.500	5.537
Publieksactiviteiten	67.438	47.000	149%	47.000	37.588
Zakelijke dienstverlening	37.575	62.400	60%	91.400	40.757
Projecten	145.411	64.600	225%	64.600	113.798
Totaal	257.995	179.500	145%	208.500	197.679
TOTAAL BATEN	3.327.982	3.067.956	109%	3.016.500	3.009.447

LASTEN**Personeelskosten**

Salarissen vast	2.168.850	2.063.171	104%	1.921.000	1.852.888
Tijdelijk personeel	35.017	42.500	82%	42.500	142.245
Overige personeelskosten	38.763	50.900	96%	50.900	54.077
Totaal	2.242.631	2.156.571	104%	2.014.400	2.049.210

Directe kosten

Collectie en archieven	140.147	105.700	138%	105.700	88.861
Digitale diensten	96.915	91.000	106%	91.000	95.906
Publieksactiviteiten	23.465	31.500	74%	31.500	26.539
Projecten	112.514	50.000	225%	50.000	51.672
Doorontwikkelen Drents Archief 3.0	4.276	15.000	29%	15.000	-
Totaal	377.316	293.200	131%	293.200	262.978

Indirecte kosten

Huisvestingskosten	405.044	433.100	94%	433.100	408.007
Dotatie reserves	122.000	122.000	100%	122.000	145.000
ICT kosten	60.276	53.900	112%	53.900	62.266
Organisatiekosten	110.233	61.000	180%	61.000	60.054
Kapitaallasten	55.682	68.900	81%	68.900	59.375
Totaal	753.236	738.900	102%	738.900	734.702

Diverse baten en lasten	48.190	15.000	321%	15.000	62.107
--------------------------------	---------------	---------------	-------------	---------------	---------------

TOTAAL LASTEN	3.324.993	3.173.671	105%	3.031.500	2.984.783
----------------------	------------------	------------------	-------------	------------------	------------------

Saldo van baten en lasten	2.990	105.715-		15.000-	5.336-
----------------------------------	--------------	-----------------	--	----------------	---------------

Onttrekking bestemmingsres.doorontw. DA 3.0	4.276	15.000		15.000	-
--	-------	--------	--	--------	---

Totaal mutaties bestemmingsfonds en - reserve	4.276	15.000		15.000	-
--	--------------	---------------	--	---------------	----------

Resultaat	7.040	-90.715		0	5.336-
------------------	--------------	----------------	--	----------	---------------

6.3 Resultatenanalyse 2024

Het resultaat, afgezet tegen de begroting conform het overzicht van baten en lasten, wordt gevormd door:

Resultatenanalyse

Hogere structurele baten	181.532
Hogere overige opbrengsten	78.495
Hogere personeelskosten	-86.060
Lagere directe kosten	-84.116
Hogere indirecte kosten	-14.336
Hogere diverse baten	33.190
Verschil saldo voor onttrekking reserve tov begroting	108.704

Structurele baten

De structurele baten zijn hoger dan begroot. De hogere eenmalige bijdrage van het Rijk ter compensatie voor stijging in CAO kosten en uittreding uit de GR is hier de oorzaak van.

Overige opbrengsten

De hogere opbrengst bij projecten compenseren de lagere opbrengsten bij zakelijke dienstverlening.

Personeelskosten

In april 2024 is door het Rijk een nieuwe CAO afgesproken. Gemiddeld levert dit een verhoging op van 11,2% van de salarislasteren voor 2024-2025. Ook de dotatie aan de voorziening voor verlofsparen was hoger dan begroot.

Directe kosten

De directe kosten zijn hoger doordat de projectkosten hoger zijn dan begroot. Daarnaast zijn er in 2024 meer kosten gemaakt voor het inventariseren, opruimen en schoonmaken van diverse depots.

Indirecte kosten

De indirecte kosten zijn hoger dan begroot door met name tariefstijgingen, vooral bij de kosten van IT. De organisatiekosten zijn gestegen ten opzichte van de begroting door inhuur van externe bureaus ter ondersteuning op het gebied van digitalisering. De kosten van afschrijvingen zijn lager dan begroot omdat met name de investeringen in de publieksruimte zijn uitgesteld, omdat deze meegenomen worden in een project dat in 2024 gestart is.

Diverse baten en lasten

Deze post is hoger dan begroot doordat er sinds 2023 weer rente berekend wordt op de spaarrekening, deze was niet begroot.

6.4 Waarderingsgrondslagen

De toegepaste waarderingsgronden zijn gebaseerd op de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het exploitatiesaldo berust op grondslag van de verkrijgingsprijs, tenzij anders is vermeld. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Dit betekent dat baten worden opgenomen wanneer ze gerealiseerd zijn en lasten wanneer ze voorzienbaar zijn.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O) criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 28 november 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het bestuur zijn gemeld;
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 100.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Materiële vaste activa

Vaste activa kunnen worden verkregen uit eigen middelen of uit middelen van derden die door middel van sponsoring of schenking daartoe zijn verkregen.

Vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (verminderd met eventuele bijdragen van derden). Hierop zijn de afschrijvingen in mindering gebracht. De afschrijvingen zijn berekend volgens het lineaire systeem waarbij de voorgeschreven afschrijvingstermijnen in de financiële verordening in acht worden genomen. De afschrijvingstermijnen in de financiële verordening zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur per activagroep. Met afschrijven wordt begonnen wanneer het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik. De afschrijving wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of wanneer het actief is gedesinvesteerd.

Voor de classificatie van de materiële vaste activa is gebruik gemaakt van een bij de bedrijfsvoering passende indeling in plaats van de indeling die het BBV voorschrijft.

Vlottende activa

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Onder de vorderingen is vanaf 2017 de Uitzettingen in 's Rijks schatkist korter dan één jaar (BNG schatkistbankieren) opgenomen.

Onder de vlottende activa is opgenomen de toegekende nog te ontvangen meerjarige projectsubsidie. Deze projectsubsidie wordt als vordering in de balans opgenomen en valt vrij in de exploitatierekening zodra projectkosten overeenkomstig deze subsidie worden gemaakt.

Overlopende activa

Onder overlopende activa worden nog te ontvangen bedragen, onder andere rente van de spaarrekening en vooruitbetaalde kosten zoals de kosten van de subsidieaanvraag opgenomen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen betreft saldi uit exploitatieoverschotten (en tekorten) uit voorgaande jaren. Ook opgenomen onder het eigen vermogen zijn bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Daarnaast worden de van derden (niet zijnde Europese en Nederlandse overheidslichamen) verkregen middelen (doeluitkeringen en projectsubsidies) die niet of slechts gedeeltelijk in een boekjaar zijn aangewend, opgenomen onder de voorzieningen. Het in een boekjaar niet bestede deel van toegekende subsidies en bijdragen, wordt rechtstreeks gedoteerd aan de voorzieningen. In het jaar dat de voorziening geheel of gedeeltelijk wordt aangewend, valt het aangewende bedrag vrij ten bate van de exploitatierekening. De hiermee samenhangende kosten komen ten laste van de exploitatierekening.

Hiermee is voor wat de indeling van de voorzieningen betreft aangesloten bij de bepalingen in het BBV, maar is voor wat de verwerking van mutaties betreft aangesloten bij de verwerkingswijze zoals het Handboek Financiële Verantwoording Archieven deze voorschrijft.

Schulden

Zowel de langlopende als de kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. De langlopende schulden omvatten de langlopende geldleningen verminderd met de aflossingen voor het lopende boekjaar. De kortlopende schulden (looptijd korter dan 1 jaar) omvatten de crediteuren, de overlopende passiva en de aflossingen voor het komende boekjaar.

Voor de classificatie van de schulden is gebruik gemaakt van de indeling volgens het Handboek Financiële Verantwoording Archieven. Hierbij is dus afgeweken van de specifieke indeling zoals het BBV die voorschrijft.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde waarderingsgrondslagen.

6.5 Toelichting op de balansposten

Materiële vaste activa

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Materiële vaste activa		
<i>Inventaris en bedrijfsinrichting</i>		
Boekwaarde per 01-01	205.439	193.488
Bij: Investerings met economisch nut	32.978	69.834
Af: Investerings eenmalig gesubsidieerd in boekjaar		
Desinvestering in boekjaar		
Afschrijvingen	54.675	57.883
Boekwaarde per 31-12	183.742	205.439

Zie voor verloopoverzicht bijlage 2, MVA

In 2024 is geïnvesteerd in uitbreiding van werkplekken (kantoormeubilair en ICT voorzieningen). Daarnaast zijn de pc's in de Studiezaal en Digilounge vervangen door nieuwe werkstations. Ten opzichte van de investeringsbegroting zijn de investeringen in de herinrichting van de publieksruimte uitgesteld; deze worden meegenomen in het project herinrichting, welke in 2024 gestart is.

De afschrijvingstermijnen van de MVA die gehanteerd worden zijn: inventaris en bedrijfsinrichting 10 jaar, IT/ICT 3-5 jaar, depotinrichting 15-25 jaar en inrichting publieksruimte 10 jaar.

Vorderingen

Vorderingen	2024	2023
Uitzettingen in Rijks schatkist korter dan een jaar (BNG schatkist)	696.077	766.120
Debiteuren	41.756	32.692
Toegekende subsidie tbv project Drentse soldaten in de Grande Armée	9.000	25.500
Toegekende subsidie tbv project Erfgoedstarter	-	40.000
Toegekende subsidie tbv project WOII	4.552	4.552
Toegekende subsidie tbv project ontsluiting BP archieven	40.659	44.404
Toegekende subsidie tbv project Digitale Transformatie	21.270	-
	813.314	913.268

Uitzettingen in Rijks schatkist

In het kader van schatkistbankieren houdt het Drents Archief een rekening aan bij de BNG.

Toegekende subsidie Tweede Wereldoorlog

Het project WO2 is in 2019 gestart en in 2023 afgerond. Een groot aantal organisaties heeft daarvoor een bijdrage toegezegd. De bijdrage van het Fonds voor Cultuurparticipatie wordt ontvangen wanneer de eindverantwoording is ingediend. Daarvoor moet een bepaald aantal leerlingen het programma hebben gevolgd. Dit zal uiterlijk 2025 behaald zijn.

Toegekende subsidie ontsluiting BP-archief

Voor de ontsluiting van het Badan Persatuan-archief (BP) heeft het Drents Archief in 2022 een subsidie ontvangen van het ministerie van VWS (subsidieregeling collectieve erkenning Indisch en Moluks Nederland). Dit project loopt van 2022 tot en met 2025. Een deel van deze middelen is reeds ontvangen. Het restant zal de komende jaren bevoorschot worden. In 2024 is een aanvullende bijdrage toegekend in het kader van Programma Indisch Erfgoed Digitaal (PIED), waarbij de Nederlands-Indië collecties nader toegankelijk worden gemaakt.

Toegekende subsidie Digitale Transformatie

Het project Digitale Transformatie is samen met Het Drentse Landschap opgezet in 2023 om het digitaal werken te faciliteren. Dit vanuit het (wettelijke) oogpunt van digitaal werken, met energiebesparing, betere beveiliging en vereenvoudiging van de interne ICT-architectuur tot gevolg. Het Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst ondersteunt dit project met gedeeltelijke financiering.

Toegekende subsidie Drentse soldaten in de Grande Armée

Dit project is in 2021 opgestart en kent verschillende onderdelen, waaronder een historische uitgave, een documentaire en een educatief programma. Stichting Zabawas heeft voor het projectonderdeel Educatie een subsidie toegekend van € 9.000.

Liquide middelen

Liquide middelen	2024	2023
Rabobank rekening courant	150.613	77.434
Rabobank spaarrekening	435.361	200.001
Kas	1.129	2.174
Kruisposten	-	-
	587.104	279.610

Alle liquide middelen staan ter onmiddellijke beschikking, behalve de gelden bestemd vanuit het Drents Heraldisch College. Deze staan niet ter vrije beschikking. Voor het Drents Archief geldt een drempelbedrag voor het schatkistbankieren van € 1.000.000. Het gemiddelde bedrag per kwartaal welke is aangehouden buiten de schatkist bedraagt € 301.897.

Buiten bovenstaande liquide middelen is er nog een rekening courant aanwezig bij de Rabobank, welke niet is opgenomen in de boekhouding van RHC Drents Archief. Deze bankrekening is eigendom van het personeel van RHC Drents Archief.

Overlopende activa

Overlopende activa	2024	2023
Nog te ontvangen bedragen	28.058	47.642
Vooruitbetaalde kosten	29.627	50.181
	57.685	97.822

Nog te ontvangen bedragen

Dit betreft nog te ontvangen opbrengsten van zakelijke dienstverlening, projectopbrengsten, voorgeschoten kosten en rentebaten. Deze hebben allemaal betrekking op 2024.

Vooruitbetaalde kosten

Dit zijn vooruitbetaalde contracten voor licenties, verzekeringen, abonnementen en onderhoudscontracten. Alle hebben betrekking op 2025.

Passiva

	Saldo 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2024
Algemene reserve				
Algemene reserve	152.400		5.336	157.736
Bestemmingsreserves				
Doorontwikkeling Drents Archief 3.0	163.792			137.839

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld om financiële tegenvallers te kunnen opvangen. Daarnaast dient de reserve als financieel dekkingsmiddel voor besluiten die niet zijn opgenomen in de begroting en het meerjarenbeleidsplan.

Bestemmingsreserve doorontwikkeling Drents Archief 3.0

In 2011 is een bestemmingsreserve doorontwikkeling Drents Archief 3.0 gevormd. Het doel van deze reserve is de verdere doorontwikkeling en het up-to-date houden van de publieksfaciliteiten Drents Archief 3.0. Het plan was om in 2024 de publieksruimte aan te passen, zoals de entree en de Kloostergang. Ook in de Digilounge en educatiekelder is vernieuwing nodig. De nodige voorbereidingen op dit vlak zijn gedaan, de uitvoering volgt vanaf 2025. In 2024 is van deze reserve een bedrag van €4.276 onttrokken voor de uitvoering van een positioneringsonderzoek.

Voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2024
Project Drentse soldaten in de Grande Armée	6.473	9.000	35.527	33.000
Project Ontsluiting BP Archief	20.844	12.701	14.019	22.162
Project Koloniën van Weldadigheid	8.516		6.484	15.000
Project Mediawijs met Sigismund	31.031			31.031
Project Slavernij	11.832	28.199	16.367	-
Project Maagies en Vrouwlu	1.007	37.699	36.692	-
Project 80 jaar Vrijheid	12.504	13.520	1.016	-
Project Digitale Transformatie	19.056	21.270	2.214	-
Project Erfgoedstarter	-		29.091	29.091
Project Opa en Omadagen 2024	-	4.000	4.000	-
Voorziening Personele kosten	-		80.617	80.617
Voorziening Transitiegelden OCW	161.850	50.000	60.739	172.589
Voorziening Spaarverlof	88.278	53.290		34.988
Voorziening depot op orde	20.000	20.000		-
Voorziening groot onderhoud	461.497	72.000	73.327	462.824
	842.887	321.679	360.094	881.302

Drentse soldaten in de Grande Armee

In 2022 is er subsidie geworven om dit internationale project in samenwerking met Garage TDI, Chronoscoop film, de Rijksuniversiteit Groningen en partners in België en Frankrijk uit te gaan voeren. De provincie Drenthe, de gemeente Assen, Zabawas, het Hendrik Mullerfonds, het Claas van Gorcumfonds en het Dutch Culture Matching Fund hebben een bijdrage hiervoor toegekend. In 2023 is gestart met de documentaire, het boek en een educatief project. In 2025 is dit project afgerond.

Ontsluiting BP-archief

In 2022 heeft het Drents Archief een subsidie ontvangen van het ministerie van VWS in het kader van de subsidieregeling collectieve erkenning Indisch en Moluks Nederland. Deze subsidie is bestemd voor de ontsluiting van het Badan Persatuan-archief (BP). In 2024 is een aanvullende bijdrage toegekend in het kader van Programma Indisch Erfgoed Digitaal (PIED), waarbij de Nederlands-Indië collecties nader toegankelijk worden gemaakt.

Koloniën van Weldadigheid

De provincie Drenthe heeft subsidie toegekend voor *Verhalen uit de Koloniën*, waarbij informatie van schrijver Wil Schackmann over de Koloniën van Weldadigheid gebruikt wordt. Zo zijn de podcast en het publieksevenement inmiddels gerealiseerd. Het digitaliseringsproject blijkt te duur te zijn; in 2025 wordt gezocht naar alternatieven, bijvoorbeeld om dit met vrijwilligers uit te voeren.

Mediawijs met Sigismund

Voor de vernieuwing van de educatiekelder en een bijbehorend nieuw lesprogramma heeft de provincie Drenthe projectsubsidie toegekend. Dit project kent enige vertraging in verband met wisseling in projectleiding en moeizame fondsenwerving. Het afgelopen jaar is dit weer opgepakt. Er is bij collega-instellingen georiënteerd op mogelijke nieuwe invulling van de educatieruimte en er zijn gesprekken gevoerd met ontwikkelaars.

Slavernij in Drenthe

De provincie Drenthe heeft subsidie toegekend voor het project *Slavernij*, waarbij in 2024 historisch onderzoek is gedaan naar slavernij in Drenthe. In 2025 volgt nog een verdiepingsslag en presentatie hiervan.

Maagies en Vrouwlu

Dit betreft subsidie die is toegekend door de provincie Drenthe en de gemeente Assen voor het project Vrouwen in Drenthe. In het kader van dit project werden diverse activiteiten georganiseerd. Zo werd de familiegeschiedenis van een bekende Drent uitgezocht, hier werd tegelijkertijd een podcast van opgenomen en gepresenteerd in het Drents Archief. Daarnaast was er een foto tentoonstelling en werden diverse lezingen over dit thema georganiseerd. Op internationale vrouwendag 2025 eindigt dit project.

80 Jaar Vrijheid

In 2024 is een projectplan opgesteld voor het vieren van 80 jaar vrijheid in heel Drenthe in 2025. Voor dit programma is reeds subsidie toegekend door de Provincie Drenthe. Er lopen nog aanvullende aanvragen bij andere organisaties.

Digitale Transformatie

Dit project is samen met Het Drentse Landschap opgezet in 2023 om het digitaal werken te faciliteren. Dit vanuit het (wettelijke) oogpunt van digitaal werken, met energiebesparing, betere beveiliging en vereenvoudiging van de interne ICT-architectuur tot gevolg. Het Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst ondersteunt dit project met gedeeltelijke financiering.

Erfgoedstarter

Het Mondriaanfonds heeft in 2023-2024 een subsidie toegekend voor het in dienst nemen van een Erfgoedstarter. Deze starter op de arbeidsmarkt heeft de afgelopen twee jaren binnen de organisatie de mogelijkheid gehad om relevante werkervaring op te doen en daarmee is het in 2024 afgerond.

Personele kosten

In 2020 is een arbeidstraject met een medewerker afgerond. Deze voorziening is getroffen om de kosten van de afgesloten overeenkomst en uitkeringen te kunnen dekken. In verband met langdurige ziekte zijn er geen onttrekkingen meer geweest. Er gelden geen verplichtingen voor deze voorziening meer.

Transitiegelden OCW

Vanaf 2022 worden er door het ministerie van OCW jaarlijks extra middelen ter beschikking gesteld aan alle RHC's die zij kunnen aanwenden voor versterking van de digitale archieffunctie. Dit omdat de RHC's vanwege de aanstaande uittreding van het Rijk geen gebruik meer kunnen maken van de e-depotvoorziening van het Nationaal Archief. Deze middelen worden gedoteerd aan een voorziening transitiekosten. Deze voorziening zal gebruikt worden om de komende jaren diverse zaken op het gebied van e-depot, e-producten, e-diensten en digitalisering te bekostigen. Na vijf jaar stopt deze overbruggingstoelage.

Spaarverlof

De regeling voor IKB en verlofsparen zijn in de cao 2022 van het Rijk uitgebreid. De medewerker heeft de mogelijkheid om meer en langer te sparen. Dit kan oplopen tot maximaal 3600 uren verlof. Deze uren verjaren niet. De dotatie aan de voorziening spaarverlof is ter dekking van kosten voortkomend uit het opnemen van dit verlof door medewerkers.

Depot op orde

Drents Archief maakt buiten de depots in Assen ook nog gebruik van twee externe locaties (Gasteren en Scheemda). De archieven die op beide locaties zijn opgeslagen dienen overgebracht te worden naar Assen. Voor deze logistieke operatie is een bedrag gereserveerd.

Groot onderhoud

Met ingang van 2019 is het onderhoud van het pand aan de Brink 4 te Assen overgedragen van het Rijksvastgoedbeheer (RVB) aan het Drents Archief. Besluitvorming naar aanleiding van de evaluatie hiervan liet op zich wachten, maar is in 2024 weer opgepakt en zal in 2025 worden afgerond. Door de overheveling is er een voorziening voor groot onderhoud getroffen. Het doel van deze voorziening is de kosten van het groot onderhoud evenredig over de jaren te kunnen verdelen. Aan deze voorziening ligt een meerjarenonderhoudsplanung ten grondslag.

Langlopende lening

Langlopende lening	2024	2023
Saldo 01-01	25.000	37.500
Bij: Aangetrokken leningen		
Af: Aflossingen	-25000	-12.500
Saldo 31-12	-	25.000

De lening is in 2005 afgesloten ter financiering van de aanschaf van verrijdbare depotstellingen en de noodzakelijke aanpassingen hiervoor. De looptijd van de lening was tot 2026, echter is in 2024 vervroegd afgelost. Dit leverde een klein financieel voordeel op. De rentelast van de vaste schulden van het afgelopen verslagjaar bedraagt € 1.007.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden	2024	2023
Crediteuren	44.948	49.309
Belastingen en premies	178.537	133.492
Overige tegoeden	18.714	10.854
Overlopende passiva	237.579	79.992
Aflossing lening	-	12.500
Saldo 31-12	479.777	286.146

Overige tegoeden

In 2018 is de stichting Drents Heraldisch College ontbonden. De eigendommen met verantwoordelijkheid voor het beheer daarvan zijn aan het Drents Archief overgedragen. De middelen zijn overgemaakt op de rekening van het Drents Archief. Daarnaast omvat deze post de afwikkeling van een nalatenschap, waarbij het Drents Archief in 2023 een geldelijke schenking ontving.

Overlopende passiva

Deze post bevat onder andere nog te betalen kosten die betrekking hebben op het verslagjaar. Hierbij gaat het om kosten van collectie en archieven, projecten, personeel en accountantskosten.

Aflossing lening

De lening is in 2024 afgelost.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Er zijn meerjarige contracten afgesloten voor energie-inkoop, licentieovereenkomsten voor software, leasecontracten voor kopieer- en printapparatuur en het huurcontract voor het pand te Assen tussen het Rijksvastgoedbedrijf en het Drents Archief.

Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

6.6 Toelichting overzicht van baten en lasten

Met het overzicht van baten en lasten wordt de realisatie over 2024 samen met de begroting en de realisatie over het vorig jaar gepresenteerd. Het saldo van baten en lasten wordt afgesloten met een positief resultaat van € 2.764.

Baten

Structurele baten

De structurele baten zijn hoger dan de begroting. Reden hiervan is de toekenning van incidentele gelden door het Rijk en de toetreding van een nieuwe GR-partner die een financiële bijdrage levert voor onze dienstverlening.

De indexering van de partnerbijdragen in het verslagjaar is uitgekomen op 4,1%. In de herziene begroting was rekening gehouden met een indexering van 5,5%.

Sinds 2022 kunnen de RHC's in verband met de in 2025 geplande uittreding van het Rijk geen gebruik meer maken van de samen met het Nationaal Archief ontwikkelde landelijke e-depotvoorziening. Ter compensatie worden er tijdelijk (tot 2027) extra middelen ter beschikking gesteld die de RHC's kunnen aanwenden voor versterking van de digitale archief functie. Deze compensatiegelden (voor het Drents Archief in 2024 € 50.000) worden gedoteerd aan de voorziening Transitiekosten OCW.

Daarnaast heeft het Rijk voor de inzet van directie en management op het gebied van uittreding Rijk aan alle RHC's eenmalig een forfaitair bedrag toegekend. Ook heeft het Drents Archief een bijdrage van het Rijk ontvangen voor de door de CAO stijging toegenomen salarislaster van 2024 en 2025.

De bijdrage van de gemeente Assen is conform de nieuwe GR en daarom hoger dan vorig jaar en begroot. Deze bijdrage bestaat uit een vaste jaarlijkse vergoeding voor archiefbeheer, dienstverlening bouwdoosiers, aanvulling depothuur en archivaris. De bijdrage voor e-depot bouwt in drie jaar op naar het uiteindelijke jaarbedrag. Vanaf 1 juli 2024 neemt het Waterschap Drents Overijsselse Delta deel aan de GR, deze bijdrage was nog niet meegenomen in de begroting.

De bijdrage van de provincie betreft zowel de subsidie voor culturele doelstellingen als de dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor archieftaken. Deze DVO loopt tot en met 2024 en is inclusief prijsindexering voor de gehele periode. De subsidiebijdrage wordt wel jaarlijks geïndexeerd. Daarnaast heeft de provincie Drenthe voor 2024 incidenteel subsidie verleend ter compensatie van gestegen kosten in 2024. Het gaat hierbij om een bedrag van € 32.413.

In het afgelopen jaar zijn alle e-depot pilots afgerond. Deze afronding betekende ook de start van de live-gang van het Drentse e-depot. Dit is echter nog niet omgezet in reguliere dienstverlening. Veelal is de drempel bij organisaties van pilotproject naar reguliere dienstverlening hoger dan vooraf verwacht. Het tijdpad en de capaciteit bij de afnemende organisatie is soms te krap. In de begroting was wel rekening gehouden met deze opbrengsten.

Overige opbrengsten

We merken dat de inkomsten uit publieksactiviteiten, zoals het historisch vergaderen, de groepsbezoeken en educatie weer op het niveau van de begroting zijn. Langzamerhand beginnen alle groepen ons gebouw weer terug te vinden.

De opbrengsten uit zakelijke dienstverlening bestaan vooral uit de werkzaamheden die de archivaris het afgelopen jaar verricht heeft voor de GGD-VRD en het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

De overige opbrengsten zijn met name hoger doordat de opbrengsten uit projecten hoger zijn dan vooraf begroot. Dit heeft te maken met het feit dat projectsubsidies niet in de begroting worden opgenomen, omdat deze bij het opstellen van de begroting nog niet (definitief) bekend zijn. Het bestuur beschouwt de hogere baten als rechtmatig. Tegenover deze projectsubsidies staan directe kosten en salarislaster van tijdelijke medewerkers. Dit betreft de projecten Slavernij, Maagies en Vrouwlu, Erfgoedstarter, Ontsluiting BP-Archief, Drentse soldaten in de Grande Armee, Verhalen uit de Koloniën, 80 Jaar Vrijheid, Digitale Transformatie en Opa en Omadagen. Al deze projecten konden op veel financiële steun van diverse subsidieverstrekken rekenen.

Daarnaast zijn er werkzaamheden verricht op het gebied van immaterieel erfgoed voor het platform OPEN. Hiervoor ontvangen we een subsidie via OPEN.

Lasten

Personeelskosten

De realisatie van de salarislaster is hoger dan begroot. Alle vacatures zijn vervuld, daarnaast is er extra personele inzet geweest. Voor een aantal projecten zijn tijdelijke medewerkers aangenomen, hier staan opbrengsten tegenover. In april is door het Rijk een nieuwe CAO afgesproken. In de nieuwe CAO is een salarisverhoging en zijn eenmalige uitkeringen opgenomen. Gemiddeld levert dit een verhoging op van 11,2% van de salarislaster voor 2024-2025. In de herziene begroting voor 2024 is de oorspronkelijke begroting hierop aangepast.

In 2023 is het traject van de functieherwaardering ingezet voor de gehele organisatie. De verwachting was dat het nieuwe functiehuis eind 2024 definitief zou zijn en met terugwerkende kracht vanaf 1-1-2024. Het nieuwe functiehuis zal in het voorjaar van 2025 ingaan. Eventuele salarisvergoedingen met terugwerkende kracht zijn meegenomen in de realisatie en de herziene begroting van 2024.

Daarnaast hadden we in 2024 te maken met vrijval van de voorziening voor personele kosten. Deze voorziening was in 2020 getroffen om de arbeidsovereenkomst en uitkeringen van een medewerker, waarvan het arbeidstraject was beëindigd te kunnen bekostigen. In verband met langdurige ziekte komt dit te vervallen. Er gelden geen verplichtingen voor deze voorziening meer.

In de cao is de regeling voor IKB en verlofsparen uitgebreid. Een medewerker heeft de mogelijkheid om veel meer en langer te sparen. Verlofuren verjaren niet meer. De dotatie aan de voorziening Spaarverlof is ter dekking van kosten voortkomend uit het opnemen van dit verlof door medewerkers. Deze was niet begroot.

Publicatie bezoldiging topfunctionarissen

Op grond van de wet Normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) dienen publieke organisaties de inkomens van haar topfunctionarissen te publiceren. Hierna volgt het overzicht (over 2024 en 2023) van het inkomen van de directeur en de vacatieregeling van het Dagelijks en Algemeen Bestuur. Het voor het Drents Archief toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 €233.000. De vergoeding van de directeur blijft onder de jaargrens van de WNT in 2024.

C.M. Rodenburg, directeur

	Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kostenvergoeding	Voorziening betaalbaar op termijn (pensienpremie)	Beëindigingsuitkering	Jaarbeëindiging
2024	Onbepaald	Fulltime	€ 129.670	€ 1.114	€ 19.684	€ 0	n.v.t.
2023	Onbepaald	Fulltime	€ 120.467	€ 1.029	€ 19.535	€ 0	n.v.t.

De bestuursleden ontvangen een vacatievergoeding conform het vacatiegeldenbesluit van het Drents Archief. Conform dit besluit heeft de voorzitter/rijksbestuurder en één bestuurslid respectievelijk €201,50 en €155,00 per bijgewoonde vergadering ontvangen. Deze bezoldiging is aangevuld met een reiskostenvergoeding. De overige bestuursleden maken geen gebruik van de vacatieregeling. De vergoeding van de voorzitter was in 2024 hoger, vanwege diverse landelijke overleggen in het kader van de uittreding van het Rijk.

Bestuursleden algemeen- en dagelijks bestuur kalenderjaar 2024

Naam	Beloning	Belastbare kostenvergoeding	Belastbare reiskosten	Overige belastbare kostenvergoeding	Termijn
M.J.M. Hoogeveen	€ 0	€ 4.145	€ 379		€ 31
J. Seton	€ 0				
M.L.J. Out	€ 0				
B.J. ten Oever	€ 0				
H. Hartog	€ 0	€ 310	€ 23		
H. Pereboom	€ 0				vanaf 1-7-2024

Bestuursleden algemeen- en dagelijks bestuur kalenderjaar 2023

Naam	Beloning	Belastbare kostenvergoeding	Belastbare reiskosten	Overige belastbare kostenvergoeding	Termijn
M.J.M. Hoogeveen	€ 0	€ 1.707			
J. Seton	€ 0				
M.L.J. Out	€ 0				

B.J. ten Oever	€ 0		
H. Hartog	€ 0	€ 310	€ 66

Directe kosten

De kosten van Collectie & archieven zijn net als de kosten Digitale diensten hoger dan begroot. Zo is in 2024 een grote schoonmaak van alle depots uitgevoerd, er is controle en reparatie op de depotstellingen gedaan en er is gekeken hoe Drents Archief plaagdieren detectie kan inzetten om dit te voorkomen. Ook de kosten van hosting websites en collectiebeheersystemen zijn hoger dan begroot. Dit heeft met name te maken met prijsstijgingen van leveranciers. Daarnaast was er in de begroting geen rekening meer gehouden met kosten voor *alledrenten.nl*. Deze database wordt geïntegreerd in onze vernieuwde website, maar hierbij lopen we tegen onvoorziene problemen in functionaliteit van de website aan waardoor het meer tijd kost om dit goed te regelen.

De uitgaven voor publieksactiviteiten zijn lager dan begroot. In de begroting is rekening gehouden met vervanging, aanpassingen en verbeteringen voor het actueel en goed werkend houden van onze publieksfaciliteiten en vernieuwingen in de educatieruimte. Hiervoor zijn nog niet alle kosten gemaakt.

De kosten van projecten zijn hoger dan begroot. Hier staan opbrengsten tegenover. Zie ook de toelichting bij de overige opbrengsten. Zo is in 2022 gestart met de restauratie van een groot aantal bijzondere atlassen en boeken uit onze bibliotheek. Dit zorgt voor een toename van de bibliotheekkosten. Hiertegenover staat een bijdrage van de stichting Boek en Wurm.

De geplande aanpassingen in het kader van de doorontwikkeling Drents Archief 3.0 zijn het afgelopen jaar voorbereid. Het gaat om aanpassingen in de publieksruimtes, zoals de entree, Digilounge en educatieruimte. De Sigismund kelder is na twaalf jaar intensief gebruik toe aan een update. Deze update zal worden ingebed in een nieuw educatieprogramma *Mediawijs met Sigismund*, wat zich richt op het belang van het omgaan met en bewaren van digitale informatie. De uitvoering en kosten vinden vanaf 2025 plaats. In 2024 is ter voorbereiding een positioneringssessie en uitwerking uitgevoerd

Het restauratieproces van de atlassen en boeken uit onze bibliotheek hebben we in een driedelige serie vastgelegd.

Indirecte kosten

De huisvestingskosten liggen lager dan de begroting, maar op hetzelfde niveau als de realisatie van vorig jaar. De kosten van energie waren in 2023 fors gestegen en zijn in 2024 meer naar een normaal niveau gedaald. Ook is er in 2024 minder (dagelijks) onderhoud gepleegd aan het gebouw en de installaties. In deze begrotingspost wordt altijd rekening gehouden met onvoorziene omstandigheden, in 2024 is hier minder gebruik van gemaakt.

De dotaties aan de voorzieningen groot onderhoud en transitiekosten OCW zijn conform begroting. Aan de voorziening groot onderhoud ligt het meerjarenonderhoudsplan ten grondslag, welke de basis is voor de dotatie. Deze is vorig jaar bijgesteld. De voorziening transitiekosten OCW is vanaf begin 2022 getroffen. Deze dekt de toenemende kosten op het gebied van e-depot, e-producten en e-diensten en digitalisering de komende jaren. We ontvangen hiervoor tijdelijk extra middelen van het Rijk.

De kosten van ICT zijn hoger dan begroot. Dit heeft te maken met tariefstijgingen bij leveranciers, meer support en hogere licentiekosten.

De organisatiekosten zijn hoger dan begroot. Voor aanpassingen van het functiehuis en overgang naar een nieuwe cao is externe expertise ingehuurd. Hiervoor heeft het Rijk extra middelen toegekend. De externe inhuur voor juridische ondersteuning op het gebied van e-depot en voor het automatiseren en optimaliseren van diverse processen in de organisatie konden ten laste van de voorziening Transitiekosten OCW gebracht worden.

De kapitaallasten zijn lager dan begroot. Met name de investeringen in de publieksruimte zijn uitgesteld, deze worden meegenomen in het project van de herinrichting van de publieksruimten. Hiervoor wordt gezocht naar aanvullende subsidies. Aan de hand van deze uitkomsten zal hiervoor een (aangepaste) investeringsbegroting opgesteld worden.

Diverse baten en lasten

Deze post is hoger dan begroot doordat er in de begroting geen rekening gehouden is met ontvangen rente over spaarrekeningen.

6.7 Rechtmatigheid

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-; voorwaarden-; en misbruik-; en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-; voorwaarden-; en misbruik-; en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet-; en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 28 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet-; en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 100.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 130.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 100.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de

balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 130.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	Bedrag (*1.000)
1A. Overschrijding lasten programma's	€ 130
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	Nvt
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	Nvt
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	Nvt
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 130
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (onderdeel 1 + 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid	€ 130
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 130
Voorwaardencriterium	
Geen afwijkingen geconstateerd.	
M&O criterium	
Geen afwijkingen geconstateerd.	
Totaal van onrechtmatigheden	
Totaal geconstateerde afwijkingen:	€ 130
Waarvan acceptabele begrotingsonrechtmatigheden zijn	€ 130

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het dagelijks bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Zoals in deze paragraaf vermeld zijn de verbijzonderde interne controles uitgevoerd op de normen voor de financiële rechtmatigheid, op basis van een interne risicoanalyse, waar de grootste risico's op een afwijking in relatie tot het grensbedrag te verwachten is. Daarmee zijn niet alle normen intern gecontroleerd.

7. Overige gegevens

7.1 Voorstel tot bestemming resultaat over 2024

Het resultaat voor bestemming is € 2.990 positief. Conform eerdere besluitvorming worden de kosten van de doorontwikkeling Drents Archief 3.0 ad. € 4.276 onttrokken aan de bestemmingsreserve Doorontwikkeling Drents Archief 3.0. Na bestemming is het resultaat positief € 7.265.

Het voorstel is om het positieve resultaat ten gunste te brengen van de algemene reserve.

7.2 Verklaring algemeen bestuur

Hiermee verklaart het algemeen bestuur van het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief te Assen dat de jaarrekening over de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024 van genoemde Gemeenschappelijke Regeling is opgemaakt in overeenstemming met de ter zake vastgestelde richtlijnen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 10 juli 2025.

7.3 Controleverklaring accountant

Handelsweg 16C
9482 WE Tynaarlo
Postbus 67
9480 AB Vries

T (0592) 53 09 53
info@afier.com
afier.com

KvK 02086462
BTW 8138.33.991.B01
IBAN NL55INGB0669748528

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarstukken 2022 van Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en Handboek financiële verantwoording archieven;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en relevante wet- en regelgeving, waaronder de relevante verordeningen en bepalingen van het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief, zoals opgenomen in het normenkader d.d. 07-12-2021.

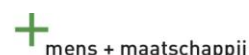
De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2022;
- de balans per 31 december 2022;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht

relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 29.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording en het Handboek financiële verantwoording archieven. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader d.d. 07-12-2021.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude en dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante

gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;

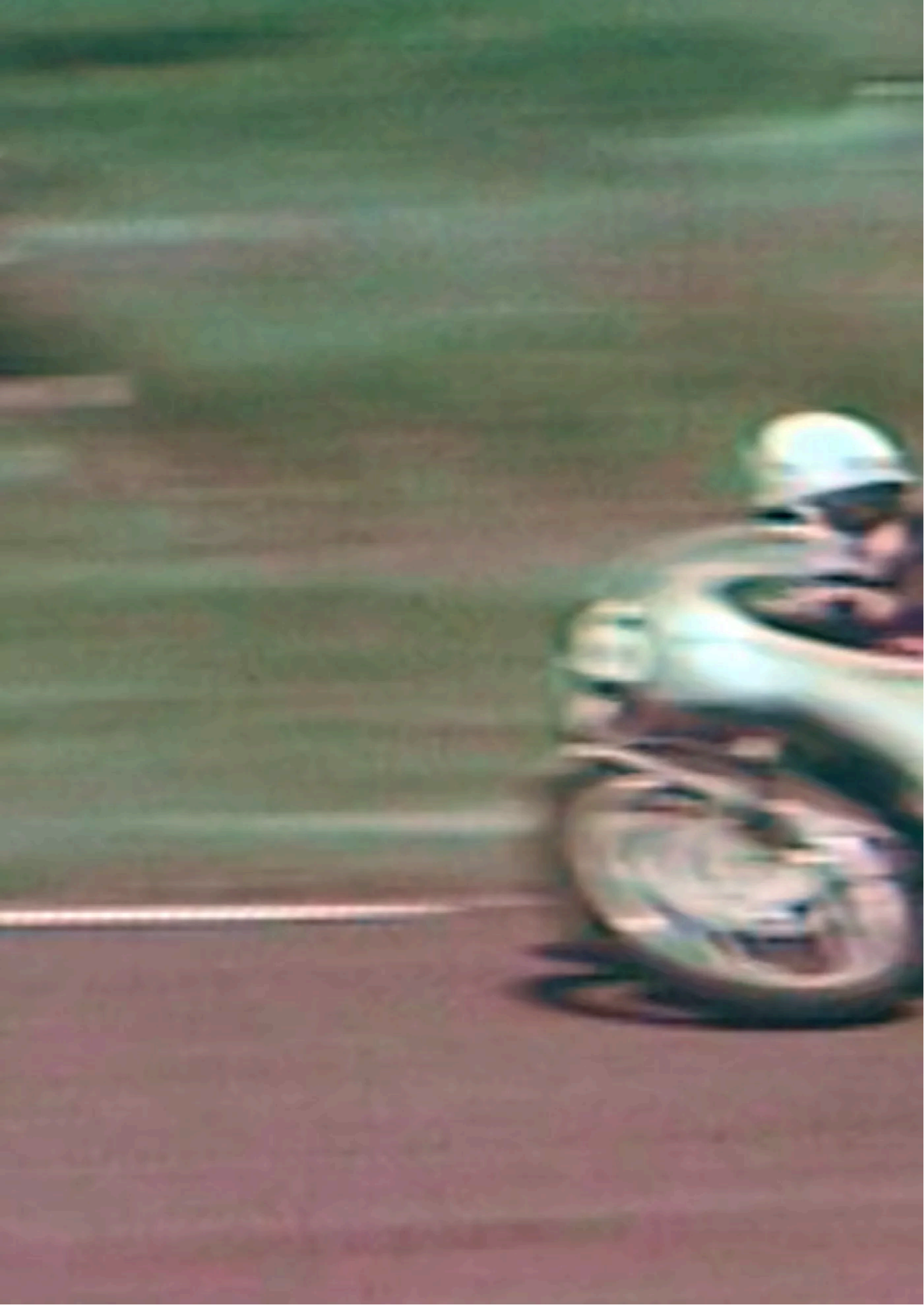
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Tynaarlo, 19 april 2022

w.g.

Afier Auditors B.V.
De heer drs. P. Klein RA

B1 Kwantitatieve gegevens Drents Archief

Kwantitatieve gegevens

		2024		2023		2022	
I Algemeen							
	Bruto vloeroppervlakte (in m2)	3.177		3.177		3.177	
II	Personeel	Aantal	FTE	Aantal	FTE	Aantal	FTE
	Medewerkers formatief	37	27,8	36	28,1	29	23,20
	Projectmedewerkers (tijdelijk)	3	0,4	3	2,78	2	1,44
	Vrijwilligers/stagiairs	43		36		39	
III Collectiebeheer							
	Depotcapaciteit (in m1)	9.400		9.400		9.400	
	Archiefcollecties						
	Rijkscollectie (incl. particulier archief) (in m1)	8.990		8.900		8.792	
	Provinciale Collectie (in m1)	1.362		1.240		1.240	
	Collectie gemeente Assen (in m1)	1.026		1.006		1.000	
	Kaarten (aantallen)	12.028		12.000		12.000	
	Charters (aantallen)	3.503		3.500		3.500	
	Zegels (aantallen)	12.000		12.000		12.000	
	Krantenleggers (aantallen)	2.200		2.197		2.197	
	Foto's Drents Archief en provincie (aantallen)	1.460.000		1.260.000		1.230.000	
	Foto's digitaal ontsloten (aantallen)	240.592		228.043		203.903	
Individuele IV dienstverlening							
	Werkplekken studiezaal/digilounge	8 en 15		8 en 15		8 en 15	
	Zitplekken digilounge	10		10		10	
	Openingsuren studiezaal p/wk	22,5		22,5		22,5	
	Bezoeken digilounge	3.066		3.607		2.357	
	Bezoeken studiezaal	692		509		408	
	Aanvragen studiezaal	7.061		6.388		5.991	
	Uitleningen bibliotheek	1.149		893		718	
	Inlichtingen (mail/telefoon/chat)	4.476		4.044		2.963	
		Aantal Deelnemers/oplage		Aantal Deelnemers/oplage		Aantal Deelnemers/oplage	

Activiteiten					
V publieksgroepen					
Groepsbezoek		333		235	260
Historisch vergaderen		849		547	390
Bezoek van scholen		3.148		2.403	3.731
Nieuwsbrief Drents Archief	16	3.291	16	8	
e-Depot Nieuwsbrief	1		1	2	
Persberichten algemene publicaties	13		6	6	
Drentse Geschiedenis Quiz	1	160.000	1	160.000	1 160.000

Digitale					
VI diensten					
Bezoeken www.allekolonisten.nl		28.558		29.639	19.406
Bezoeken www.alledrenten.nl		133.052		151.314	143.861
Zoekvragen www.wiewaswie.nl		155.853		253.807	252.756
Bezoeken www.drentsarchief.nl		223.587		247.519	204.919
Bezoeken geheugenvandrenthe.nl		120.774		128.724	145.561
Weergaven YouTube		138.100		148.782	137.024
YouTube abonnees		2.830		2.590	2.355
Volgers X (voorheen Twitter)		2.017		3.605	3.697
Volgers Facebook		8.372		6.998	5.985
Totaal bereik Facebook		778.203		2.074.863	1.667.196
Volgers Instagram		2.168		1.932	1.736
Volgers LinkedIn		1908		1533	1194

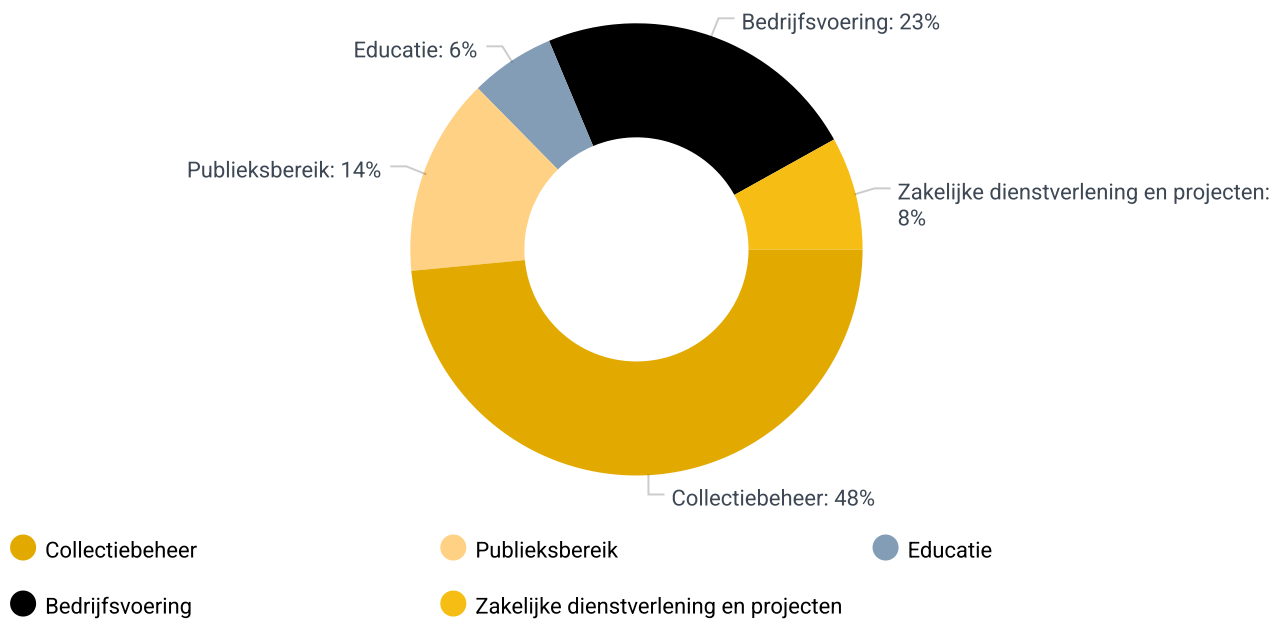
B2 Verloop materiële vaste activa per 31 december 2024

	Boekwaarde 01-01- 2024	Investerings in boekjaar	Afschrijving in boekjaar	Boekwaarde 31-12- 2024
IT / ICT - 5 jaar	82.390	17.430	27.049	72.771
IT / ICT - 10 jaar	98.267		11.477	86.789
Inventaris	1.712	7.502	887	8.326
Inrichting publieksruimte	3.697	8.046	2.056	9.687
Depotinrichting	19.376		13.205	6.170
	205.439	32.978	54.674	183.742

B3 Kostenverdeelstaat 2024

	Uren gerealiseerd	Directe kosten	Directe opbrengsten	Personele kosten	Huisvesting kosten	Organisatie, IT en kapitaalslasten	Totaal kosten	Percentage
Collectiebeheer	16.445	243.009	-7.571	863.724	286.226	106.393	1.491.781	48%
Publieksbereik	8.014	23.465	-69.938	420.911	23.852	51.847	450.138	14%
Educatie	1.711	-		89.865	95.409	11.070	196.343	6%
Bedrijfsvoering	11.175	-		586.933	47.704	72.298	706.935	23%
Zakelijke dienstverlening en projecten	5.256	112.514	-182.986	276.056	23.852	34.004	263.440	8%
							3.108.638	100%

Realisatie 2024

B4 Beleidsindicatoren Taakveld: Overhead

	2024	2023
Totale formatie begroot	26,5	24
Totale bezetting (31-12)	27,8	28,1
Aantal medewerkers (31-12)	37	36
Medewerkers met tijdelijk dienstverband (31-12)	0,4	2,8
Medewerkers met vast dienstverband (31-12)	27,4	25,3
Totale apparaatskosten	€ 630.656	€ 619.702
Externe inhuur (totaal kosten)	€ 188.156	€ 209.128
Externe inhuur (% loonsom)	9%	10%
Totale overhead	27%	27%
Overheadkosten	€ 883.642	€ 813.906

DRENTS
ARCHIEF

Neem contact op met het Drents Archief

Heeft u naar aanleiding van de jaarstukken 2024 vragen voor ons? Neem dan contact met ons op via info@drentsarchief.nl.

Veel voorkomende begrippen en afkortingen

A

Acquisitie	Het verwerven en aannemen van particuliere archieven.
Archiefwet	De Archiefwet is de belangrijkste wet voor de informatievoorziening van de Nederlandse overheid. De wet regelt dat overheidsarchieven na verloop van tijd openbaar worden voor burgers. Lees hier meer .
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming. Europese privacywet waar overheden, bedrijven en verenigingen aan moeten voldoen.

B

Born digital	(Archief)materiaal dat een digitale oorsprong heeft en geen analoge variant kent. Een gedigitaliseerd document valt hier dus niet onder, deze heeft namelijk wel als 'papier' bestaan.
---------------------	--

D

DIV	Documentatie informatievoorziening
DVO	Dienstverleningsovereenkomst. In zo'n overeenkomst wordt vastgelegd welke diensten het Drents Archief verleent aan de contractspartij en onder welke voorwaarden.

E

E-depot	Een voorziening voor digitale archieven. Denk hierbij aan USB sticks, harde schijven, CD's of DVD's. Ook <i>born digital</i> materiaal, dus met een van oorsprong digitale vorm, wordt op de juiste wijze bewaard.
ED3	Afkorting voor Eisen Duurzaam Digitaal Depot; een toetsingskader voor langetermijnbeheer van blijvend te bewaren digitale informatie.
ERP-systeem	Enterprise Resource Planning. Een systeem dat helpt om (interne) bedrijfsprocessen te automatiseren.

G

GGD-VRD	GGD: Gemeentelijke Gezondheidsdienst. VRD: Veiligheidsregio Drenthe.
GR	Gemeenschappelijke Regeling. Het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). Daarmee hebben de betrokken overheden, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Gemeente Assen, taken die zij wettelijk verplicht zijn uit te voeren, aan het Drents Archief overgedragen zonder de bestuurlijke verantwoordelijkheid uit handen te geven. Lees hier meer over deze regeling .

I

Indiceren	Het opstellen van een namenindex.
------------------	-----------------------------------

M

Maatschappij van Weldadigheid

De Maatschappij van Weldadigheid is in 1818 opgericht om paupers een kans te geven zich te ontworstelen aan een arm bestaan. Nergens ter wereld is al vanaf het begin van de negentiende eeuw zo'n grootschalig experiment uitgevoerd om met landbouw de armoede te bestrijden. [Lees verder op onze website.](#)

MDTO

Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie.

O

OCW

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Ontsluiting

Het toegankelijk maken van informatie of een archief.

R

RHC

Afkorting van Regionaal Historisch Centrum. Een algemene term voor een organisatie die zorg draagt voor het bewaren en toegankelijk maken van historische bronnen. Elke provincie in Nederland heeft een RHC. Het Drents Archief richt zich specifiek op de bronnen en verhalen van Drenthe.

S

Sessies, bezoekers als paginaweergaven

In deze context betekent dit het volgende. Sessies: aantal keren dat de website is bezocht. Bezoekers: aantal individuele bezoekers. Paginaweergaven: aantal keren dat een pagina is bezocht.

V

VDG

Vereniging Drentse Gemeenten. Een provinciale afdeling van de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

Verdrag van Faro

Dit verdrag van de Raad van Europa benadrukt de maatschappelijke en verbindende waarde van erfgoed en het belang van deelname door de samenleving. Nederland heeft op 10 januari 2024 dit verdrag ondertekend. [Lees hier meer.](#)

W

Woo

Wet open overheid. Deze wet regelt welke overheidsinformatie openbaar is en hoe je dit kan aanvragen. [Lees hier meer.](#)